

ağın

DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

MAYIS-HAZİRAN '98

ağın DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

Sahibi

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği Adına
Dr. VÂKIF ÖZKUL

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
MUAMMER NİKSARLI

Yazı Kurulu
Mehmet ORHAN
Nihat ASYALI
Dr. Vâkif ÖZKUL
Prof. Zafer GENÇAYDIN
Gülay BAYTAŞ
Altan İLTER
İsmail BEYDEMİR

Teknik Yönetmen
Taner BERİKMAN

Yazışma Adresi:
Necatibey Cad. No: 20/16 Uysal Apt.
Tel : 230 11 54 06430 - ANKARA

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği,
PTT 101843 no.lu Çek Hesabı
T.C. Ziraat Bankası Ankara-Yenişehir Şubesi
Hesap No: 304400-16890-1

Gönderilen yazılar yayımlansın
yayımlanmasını iade edilmez
ve telif ücreti ödenmez.
Bu dergide yayımlanan yazılardaki
fikirler yazarlarına aittir.

Dergimiz Basın Ahlâk Yasasına uyar.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi Ankara
Valiliğinin 12.9.1991 gün ve 8202 sayılı
yazıları ile ayda bir çıkar.

Yıl : 7 Sayı : 81-82
MAYIS - HAZİRAN 1998

Baskı : Mine Ofset Ltd. Şti. - 417 34 75

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi Muhabirleri :
İsmail BEYDEMİR : Malatya - Ağın
İ. Cengiz YÜCEL : İzmir
Ahmet SAMUR : İstanbul

Kapak : Yağmur Bulutu
Prof. Zafer GENÇAYDIN
Koleksiyonundan

SAYFA

İÇİNDEKİLER

- 3 Saklı Kalan Düşler
Hikmet ÇETİNKAYA
- 5 Sevgili Ağın'ım
Memduh SOYLU
- 8 Aydınlanma ve Biz
M. Cavit ALPASLAN
- 11 Yine Hasret
Ahmet SAMUR
- 12 Okumanın Erdemi ve Kitap Yasağı Üzerine
Veysel GÜLTAŞ
- 13 Düş
Prof. Dr. Zeki HAFIZOĞULLARI
- 14 Küfür Kitapları
Mustafa YILDIRIM
- 16 Sevmek Üstüne
- 17 Ağın'daki Su Değirmenleri
Kemal NİKSARLI
- 21 Niçin Gittin / Hep Bizimle Kalamaz mıydın?
Fevzi ŞENER
- 22 Son Aba
İsmail BEYDEMİR
- 23 Elazığ ve Yöresi Geleneksel "ÇİT Baskıcılığı"
Fazıl ERCAN
- 26 Artık Bir Hayal Oldu
Dr. Galip UZUNCA
- 27 Adana'dan Merhaba!
Pervin BİLİR
- 28 Gittiğinde...
Savaş BEYDEMİR
- 29 Geçen Ömrüm
Hüsnü AYDOĞMUŞ
- 30 Haberler
- 31 Ağın'da Nüfus Değişimleri
- 32 Duyuru

SAKLI KALAN DÜŞLER!..

Hikmet ÇETİNKAYA

Gözlerinde büyüyen, ellerinden tutan
benim...

Yüreğim ince sızılardan uzakta, özlemim
okyanus ötesinde...

Annem benim, annelerim!..

Acılarınızı hep içinizde sakladığınızı
biliyorum...

Nar çiçekleri sonbaharı bekler kırmızıyı
yakalamak için, mayıs umut dağıtır dağların
yamaçlarında...

Pembe düşler zamanıdır bu mevsim!..

Bir sabah yatağında uyandığımda o
çocukluk yıllarımı yakalamak, sevdanın
dolu dizgin evreninde sana sarılmak
istiyorum...

Hep hüznlerle sevinçleri çoğalttın yıllarca,
hep çocukların için yırttın gökyüzünün
karanlığını...

Gözlerin derinden bir acıyı konuşturdu;
gözlerin bir güvercin kanadında özgürlüğe
koşuyordu...

Çaresizdim, üstelik yorgundum...

Çocukluk günlerimde elimden tutup
götürdüğün mor menekşe dağlarını arıyor
gibi yordum...

İmbatla yıka beni, alaca şafakta uğurla!..

Beni saçlarımdan okşa, beni sev, beni tüm
hüzünlerimden kopar...

Çocukluğumu yaşat bana, uçurtmalarımı
hazırla, demli bir çay yap, o sonsuz göğün
altında kucakla!..

Annem benim, annelerim!..

Edirne'den Hakkâri'ye; İzmir'den
Ardahan'a; İstanbul'dan Sivas'a kadar her
yerde, tüm dünyada sevginin resmini çizin
bana...

Tohum nasıl sabırla çatlırsa toprakta; dal
ucunda açarsa karanfil; işte öyle gelin
annelerim; işte öyle gülümseyin bu pazar
sabahı!..

İzin verin her zamankinden daha fazla düş
yorgunu olayım bugün; eski fotoğraflarda
yiten anılarla avunayım; gözbebeklerindeki
sevgiyi doyasıya seyredeyim...

Güney rüzgârlarıyla Çukurova'ya ineyim,
Fırat kıyısında soluklanayım, Cudi
dağlarında çığlık atayım, İzmir'de imbatla
uyanayım!..

Türk'ü, Kürt'ü, Lazı, Çerkezi, Alevisi,
Sünnisi, Müslümanı, Hıristiyanı, tüm
anneler merhaba!.. Manisalı çocukların,
Liceli gençlerin anneleri merhaba!..

Annem benim, annelerim!..

Kiminiz sınır boylarında "vatan görevi"
yaparken çatışmada yitirdiniz çocuklarınızı;
kiminiz dağda, kiminiz işkencelerde,
yargısız infazlarda, zindanlarda, kalleşçe
kurulan pusularda...

Umutlarınız acılarla buluştu hep!..

Ne olursunuz sadece bugün unuttun tüm acılarınızı!

Sakladığınız düşleri ay karanlığından çıkarın; yıldızların kıskanç gülüşlerine hiç aldırış etmeyin; güneşlerin çoğalttığı engin sulara ulaşın!..

Haydi bugün biraz da gülümseyin!..

Tüm çiçekleri topladım sizin için, tüm sevda şiirlerinden sevgiyi derledim...

Annem benim, annelerim!..

Artık merak etme ben büyüdüm, bütün çocuklar büyüdü, aşkları da öğrendiler, kaşıları da...

Bunca acıları duymayalım, karanlık gecelerin ayazında, sizi üzgün ve yaslı görmeyelim!..

Biraz gülümseyin ne olur!..

Beni bu sabah Dicle'de uyandırın, Kızılırmak'la randevum var, geç kalmayayım...

Sen biraz Seyhan kıyısında oyalan, Taşucu'nda balıkçılarla konuş...

Oradaki annelere selam söyle!..

Laleler topla bana Sason dağlarından, Karadeniz'den yeşil, Akdeniz'den mavi...

Sevgi topla, barış!..

Yüreğini sevdıyla buluştur, yaşlansan bile!..

Sana zaten bu yakışır!..

Ağlama, ne olursunuz ağlamayın...

Annem benim, annelerim!..

Koşup sana geliyorum, sizlere...

Gözleriniz vursun denize, yükselsin dalgalar...

Kıskansın **Pablo Neruda!**

Ellerinizi abansın toprağa, çatlasın tomurcuklar...

Işık saçan bir evren fısıldasın kendi kendine...

Pembe düşler zamanıdır bu mevsim, gözlerinin maviyle buluştuğu yerdir!..

Bir sabah uyandığında, başucunda yüreğin çarptığı, korkunun kaçıp gittiği andır...

Uzat ellerini kucakla beni, ısıt!..

Gözlerini hiç yumma!..

Ağlama!..

Usuldan sokul yanıma...

Uzun uzun bana bakma, kirpiklerini ıslatma!..

Kapı çalındı aç, belki gelen kardeşimdir!..

Bak bu çalan eski bir şarkıdır!..

İlk uçurtmamı havalandırıyorum yıllar sonra anımsa!..

Octavia Paz, Arthur Rimbaud, Sait Faik, Orhan Kemal'i anlatıyor mayıs...

Mavi yaz akşamlarında patikalarda yalnız yürüyorum, en yüksek kalenin türküsünü söylüyorum...

Annem benim, annelerim!..

Sizleri çok seviyorum!..

(Cumhuriyet - 10 Mayıs 1998)

SEVGİLİ AĞIN'ım

Memduh SOYLU

Anamdan azizsin, yardan tatlı
Sevdiklerimden bin katlı,
Doğuştan mutlu,
Gelecek baharlara umutlu.
Dağ taş gezip tozduğum,
Güz mevsimi bağlarını bozduğum.
Senin için şiirler düzenleyip, yazılar
yazdığım,
Güzel vatanım.

Bahçeleri var yeşil mi desem,
Dereleri var serin mi desem,
Dağları var beyaz mı desem,
Aklım zay'olur seni görmesem.

Sen ey gözbebeğim Osmanbaşı
Kimbilir kaç a erdi bilinmez yaşı.
Boynu bükük çiçek misali sana varayım,
Kollarımı açıp, çok özledim seni sarayım.

Sen ey ruhumun aşına olduğu Hekâmatlar,
Karadağ'a doğru nice keklik çırpıtı kanatlar.
Sakızların damla damla sal taşlarda,
Nice sakızlar kanattık, küçük yaşlarda.

Kertenkeleler uyur yosunlu kayaların
gölgesinde
Navruzlar pırıl pırıl biraz ötesinde.
Dağlarında esen yeli canevimde duyarım,
Yastığım taşın olsa gene başım koyarım.

Sen ey güzel canım Hoplar'ım,
Bağlarında tevek tevek üzüm toplarım.

Sen ey nazlı gülüm Aliuşağı tepesi,
Sıra dağlar ondan ötesi.
Derdimin dert ortağı
Sevenlerin gönül bağı.

Sevda yelleri eser başında,
Sana aşık olmuş Fellahlar durur karşında.
Oradaki yaradılış başka biçimde,
O yerlerin özlemiyle kaynayan birşeyler var
içimde.

Ağın hasretiyle bağrıma taş basıp yüreğimi
dağladım,
Nice günler gurbet elde deyip deyip
ağladım.

Uçuyorum sana doğru bir kuş gibi kanatlı,
Şaha kalkmış sanki içimde var bin atlı.

Tarlalarda başakların seherde başını sallar,
Üç dutlara selam yollar.

Sen ey güzelim Çelebi deresi,
Bağ ve bahçe her yöresi.
Sorarım size, burdan daha güzel yer neresi?

İşte Mezarlar son durağım
Kapısı açık göründü bağım
Amber gibi mis kokuyor toprağım.

Enerle'nin tozlu yollarında kaldı ayak
izlerimiz,
Kaybettiğim hatıraları arar gözlerimiz.

Selam sana beyaz güzel toprağım,
Selam sana sarı güzel yaprağım.

Hasretinle yadellerde gezip dolaştım,
Dağı taşı aşip sana ulaştım.

Gözlerimden döktüm sevinç yaşını,
Öptüm öptüm toprağını taşı.

Üç tepeden seyredersen bu şirin yeri,
Atarsın üstünden gam ve kederi.

Osman tepesinden bakarsan dereleri çağlar
görünür,
Karşıdan karşıya yeşil bağlar görünür,
Çok uzaklardan sıradağlar görünür.

Aliuşağı tepesinden bakarsan deniz derya
olmuştur,
Gök mavi, deniz mavi, ufukta maviler
birbirini bulmuştur.
Ezelden aşıkım bu mavi renge,
Biz de eşlik edelim şu güzel ahenge.

Turnamın kanadı mavi, sevdiğimin giydiği
mavi,
Bebeğimin gözü mavi, kuzumun boncuğu
mavi...
Ölürsem yazıktır maviler size kanmadan,
Ömür boyu koşacağım peşinizden hiç
usanmadan.

Seher yeli çiçekli dallar arasında oynaşıyor,
Karıncalar yuvalarında durmadan
kaynaşıyor.

Salkım söğüt dalın eğmiş,
Yaprakları suya değmiş.

Zeynep abla çeşmede dut çarşafı yıkıyor,
Yıkayıpta büke büke sıkıyor.

Sinor hargından bir su sesi geliyor,
Fatime bacı damda bulgur eliyor.

Damlarında yattığım o güzel yaz gecelerim,
O günleri düşünür dilimde hecelerim.

Yudum yudum içtim Donağıl'ın pınardan,
Tadın aldım suladığın o tatlı nardan.

Öyle bir sır ki bu tabiat ana,
Müjdeler olsun dedi, baharımı getirdi bana.

İnan ki senden gayri yoktur gönlüme yakın,
Nehirler, çaylar o yerlere doğru çağlayıp
akın.

Dallarına konar kalker ümit kuşları,
Nice yıllar ne hevesle çıktım o yokuşları.

Cefi'deki pınarın soğuk suyu içimde,
Damar damar, iplik iplik akar başka
biçimde.

Gökyüzünde maviye koşar güvercinlerin,
Nakışlı akşamlara dönüşür gecelerin.

Sabret gönöl sabret, bahar gelsinde gidelim,
Bülbüller düğün eyler, onlara eşlik edelim.

Bu yaşantı bilinmedik bir hülya mı?
Gördüğüm gerçek mi yoksa rüya mı?

Sessizlikten nefes alışı duyulur gecelerin,
Kafam çok karışık, düzeni bozulmuş
hecelerin.

Senelerin gam yığını, gölgem gibi peşimde,
Ağın sevgisini buldum kendi eşimde.

Su vurdukça değirmenim dönüyor,
Burda günlerim eriyip yavaş yavaş sönüyor.

Bağlar üzüm verdi asmalara ulaştı,
Bağbozumu derken mevsim sonbahara
yaklaştı.

Fırat olam döne döne çağlayam,
Vatanımçün deyip deyip ağlayam.

Kulaklarım dağ misali uğuldar durur,
Kalbimin atışı damarlarıma vurur.

Fırtınalar esiyor gene yüreğimde,
Ölmeden baharını bir daha göreyim de.

İçeceğim zezemi ibriğinden tasından,
İçimdeki bu ateş kardeşimin yasından.

Şafak söktü bütün kuşlar uyanmış
Yediveren gül dalına dayanmış.

Yeter artık bu gurbeti çekemiyorum,
Gönül tarlasına tohum ekemiyorum.

Ümit kuşları durur dallarda ikisi-üçü bir
sıra
Özlemini çekenlerin gelirim ardısıra.

Burda bahar mı yaz mı mevsimler kayıp,
Çiçek vakti Ağın'ım sana gelmesem ayıp.

Sana selamı var gurbetteki çağaların,
Özlemişler sesini deredeki kurbağaların.

Bitmeyen bu sevgi gene Ağın peşinde,
Benliğim alev alev bu sevda ateşinde.

Sana umutlar getirdim daha nice yaşanacak,
Ömrümün bu son faslı, kimler beni anacak.

Bu Ağın tutkusu beni oya oya bitirir,
En sonunda çaresiz bir derde getirir.

Benden kucaklar dolusu Ağın'a selam,
Bu hikâye burda biter vesselam.

10.12.1997, Malatya

AYDINLANMA ve BİZ

M. Cavit ALPASLAN

İtalyan sosyoloji profesörü **Mosca**, Semih Tiryakioğlu'nun çevirisi olan siyasi doktrinler tarihi isimli eserinde bakın ne diyor (Sayfa 26): **"Entellektüel ilerlemeye gelince unutmamak gerekir ki, matematik ve astronomi, Mısır ve Mezopotamya'da doğmuştur. Bilim düşüncesi ilk defa oralarda vücut bulmuştur ve düşüncüyü resim ve işaretlerle anlatan ilk İdeolografik yazı sistemleri yine bu iki ülkede kurulmuştur. Bu işaretler o fonatik alfabe kılığına girmiştir ki; bu da Fenikeliler sayesinde bütün Akdeniz kıyıları boyunca yayılmıştır."**

Gene Mosca aynı kitabında diyor ki; **"Hristiyanlık çağından 2200 yıl kadar önce Babilonya'da yürürlükte olan Antik Hammurabi Kanunlarında, toplumsal ahlakın en gerekli kurallarının bir bir sayılmış ve kurallara bağlanmış olduğunu görüyoruz, bu kurallara saygı gösterilmemesi her türlü insan toplumlarını imkânsız kılar."**

Uygarlık Ortadoğu'dan Akdeniz Havzasına yayılmış, Ege ve Anadolu'da M.Ö. 9. yüzyıldan, M.S. 3. yüzyılda fikirleri tüm dünyayı etkileyen **SOKRAT, EFLATUN, ARİSTO** gibi büyük düşünürler yetişmiş, İYON medeniyeti doğmuştur.

Hristiyanlığın doğuşu ve Devlet politikası olmasıyla Avrupa, Ortaçağ karanlığına gömülmüştür. Ulusçuluk yok olmuş, uluslar, ümmetçilik esasına göre yönetilmeye başlanmıştır. Dini korumak için Engizisyon mahkemeleri kurulmuş, bu mahkemeler din adına akla gelmedik işkence yapıp, insanları diri diri yakarak akıl ve düşüncüyü baskı altına almıştır. Gene bu mahkemelerin kararıyla, yukarda bahsettiğimiz Doğu ve Ege uygarlığıyla ilgili kitaplar törenlerle yakılmıştır.

İslamın doğuşuyla Ortadoğu toplumunda yeni bir aydınlanma görölüyor. Aydınlanmanın öncülerinden Endülüslü **İbni BACCE** (.../1138), **İbni RÜŞT** (1126-1198), **Aristo** ve **Eflatun** gibi bilginlerin eserlerini çevirerek, akılla dini bağdaştırmaya çalışmış, **Rönesans**'ın doğuşunda etkili olmuşlardır.

XII. yüzyılda İslam toplumlarında duraklama başlamış, XV-XVI. yüzyıllarına gelindiğinde din bağnazlığı düşünceye gem vurmuştur.

Batıda bütün bu baskılara rağmen yetişen fikir adamları Rönesansın doğuşunu sağlamışlardır. Rönesans ile birlikte Ulusçuluk doğmuştur.

İngiltere'de **Scotus** (1270-1308), **"Toplumu din değil akıl yönetmelidir. Akıl da irade ile olur."**

İtalya'da **Gatranka** (1304-1374), **"Doğru yaşama, Hristiyanlıkta değil ruhun bağımsızlığı ve insanın özgürlüğündedir."**

Siyaset bilimcisi Floransalı **Macyavel** (1469-1520), **"Devlet gücünü dinden değil ulustan almalı, ulus dil ve sınırları belli yurtla olur."**

Thomas Morus (1478-1535), **"Devlet iyi eğitilmiş halkla olur."** (Utopyacı)

Baruch Spinoza (Hollanda, 1632-1671), **"Akıl, insana toplumun yararlı, barışın savaştan ve sevginin hınçtan iyi olduğunu öğretir."**

John Locke (1632-1704), **"Fert kendi özgürlüğünü elinde tutabilmeli, yargılama hakkı devlette olmalı, din serbestçe seçilmeli, devlete bağlı olmamalı."**

Montesquieu, Kanunların Ruhu adlı eserinde, **"Devlette üç çeşit kuvvet vardır. 1- Kanunları yapan yasama kuvveti, 2- Bunları genel nizam içinde uygulayan yürütme**

kuvveti, 3- Bunları özel hallerde uygulayan yargılama kuvveti. Bu üç kuvvetin her biri ayrı ve öbür ikisine karşı bağımsız bir organizmaya emanet edilmelidir."

Batıda akıl ve iradeyi savunan daha onlarca bilginin adını vermek mümkün.

Bize gelince: Osmanlı devleti ümmet devleti idi, ümmet bir peygambere inanıp onun inancına sahip çıkanların tümüne verilen ad. Muhammet ümmeti, Hristiyan ümmeti gibi...

Osmanlı aydınları Viyana yenilgisine kadar batının üstünlüğünü kabullenmediler. Yenilgiden sonra kendi kendini yargılamaya başladılar.

2. Osman reform yapmak istedi, iğrenç bir şekilde yobazlarca öldürüldü.

3. Selim aynı şekilde öldürüldü.

Nevşehirli Damat İbrahim Paşa ve Alemdar Mustafa Paşa yobazlarca öldürüldü.

Neyse ki ölmeden önce Alemdar Mustafa Paşa, 2. Mahmut'u tahta çıkarmıştı.

2. Mahmut ulusunu ümmetçilikten ulusçuluğa geçirmek için köklü reformlar yaptı. Harbiyeyi, Mühendishaneyi, Tıbbiye'yi açtı. 1835 yılında laik eğitimle yetişmiş olan ordu mensuplarına ilk maarif raporunu hazırlattı. İlköğretimi zorunlu kıldı.

3 Kasım 1839'da Tanzimat Fermanı yayınlandı. Bu fermanla halka vatandaşlık hakkı tanındı, hukukun üstünlüğü kabul edildi. Onun içindir ki bu fermana "**HÜRRİYET FERMANI**" denildi.

Bakın, 1215 yılında İngiltere'de **MAGNA CHARTA** yayınlandı. Bu beyannamenin bir adı da Büyük Hürriyet Fermanı'dır. Bu iki fermanın da benzerlikleri vardır, halklarına vatandaşlık hakkı tanımakta, hukukun üstünlüğünü kabul etmektedir. 615 yıl farkla!.. İlk basımevi de bize 274 yıl sonra gelmişti.

2. Mahmut'un başlattığı yenilikleri, 1. Abdülaziz de sürdürdü. 1848'de Darul

Muallimin Ali (Yüksek öğretmen okulu), 1868'de Darul Muallimin İptidai (İlköğretmen okulu), 1876'da Darul Muallimin Nas (Kız Öğretmen okulu) açıldı.

Burada yetişen öğretmenler, laik, demokratik ulusal eğitimin elemanları oldular. Ancak, imparatorlukta dış baskı ve sınırların içindeki ulusların bağımsızlık savaşları, eğitim reformunu gerçekleştirilemedi. Azınlıklar kendi dinsel eğitimini özel olarak yürütürken, Türklerde eğitim dincilerin elinde Medreselerle ümmetçilik esasına göre yürütüldü.

Meşrutiyet döneminde öğretmen okulları ve üniversiteden yetişen Türk düşünür-pedagogları **Satıf bey, Emrullah efendi, Ziya Gökalp, İsmail Hakkı Baltacıoğlu, Prens Sebahattin** vb. Türk eğitim sisteminin öncüleri olmuşlardı.

Cumhuriyete gelince: sınırları küçülmüş bir yurt ve bu yurttan yoksul, çaresiz, iş gücü olan erkeklerini savaşlarda kaybetmiş vatandaş topluluğu ile ancak %8'i okur-yazar, devletin elinden dinin eline düşmüş bir eğitim sistemi vardı.

1924 tarihinde Türkiye nüfusunun %80'i köylü yurttaşlardan oluşuyordu. 40 bin köyden 35067'sinde okul yoktu. Şehirlerde 8090, köylerde 6589 öğretmen vardı. Öğretim çağında bulunan 1.920 bin köylü çocuğundan, yalnızca 347 bini okula devam edebiliyordu.

Kalkınmaya köylü kitesinden başlamak gerekiyordu. Cumhuriyet yönetimi, köylüyü kalkındırma programının hazırlanmasına başladı.

Kalkınmanın en önemli koşulu eğitimdi. Yukarıda belirttiğimiz gibi, ülkenin Milli Eğitim politikası yoktu. Askeri okullar dışındaki, Medreseler, Kuran Kursları Şeriye vekaletine, bunun dışındaki okullar ise Maarif vekaletine bağlıydı.

3 Mart 1924'te 430 sayılı Tevhidi Tedrisat (Öğretim birliği) yasası çıkarıldı. Bu yasanın esprisi şöyle anlatılıyordu: "**Bir millet efradı ancak bir terbiye ve öğretim görebilir. İki**

türlü terbiye ve öğretim bir memlekette iki türlü insan yetiştiriyor. Bu ise duygu birliği, fikir birliği ve dayanışma amaçlarını tamamen yok eder" ... Bundan dolayı Türkiye Cumhuriyeti'nde bütün kültür ve bilim kurullarının tek bağlantı yeri Milli Eğitim Bakanlığı olacaktır."

Eğitim birliğini sağlamak için aynı tarihte; 425 sayılı kanunla Halifelik, 431 sayılı kanunla şeriye ve Evkaf vekaleti kaldırıldı.

Bu üç yasa ile eğitim birliği sağlandı.

Milli Eğitim Bakanı **Mustafa Necati**, Öğretmen okullarını yurt alanına yayarak sayısını 28'e çıkardı. (1928)

1935 yılında, Bakan **Saffet Arıkan** zamanında bir komisyon kuruldu. Köy Enstitüleri fikri doğdu. Bu yıl büyük etkinliklerle Unesco'nun 100. Doğum yılını kutladığı **Hasan Ali Yücel** tarafından 17 Nisan 1940'da Köy Enstitüleri kuruldu.

Bu iki kaynaktan gelen öğretmenler, Türkiye Cumhuriyetinde:

Ümmetçilikten ulusçuluğa,
Hayalden gerçekçiliğe,
Çağdış olmaktan çağdaşlığa,
İrticadan laikliğe,
Karanlıktan aydınlığa,

Dönüşün öncüleri oldular. 1949 yılında Muhalefet Partisi lideri olan **Adnan Menderes**, Sivas'ta **Nakşibendi şeyhi İsmail Efendi**'nin elini öpmüş, 1950'de Başbakan olunca **Saidi Nursi**'yi yanına alıp propaganda aracı yapmıştı. Daha sonra ezanın Arapçaya çevrilmesi, ticanilerin Arapça marşlarla meclise yürümesi ve de Atatürk büst ve heykellerinin parçalanma olayları da birbirini takip etmişti.

Bundan sonra Köy Enstitüleri kapatıldı. İmam Hatip okulları ve Kuran kursları açılarak ümmetçi yetiştiren Medrese eğitimine yeniden dönüldü. Eğitim birliği bozulmuştu. Her türlü sol düşünce ve laiklik baskı altına alınmıştı.

Daha 1947 yılında **Necmettin Sadak** uyarıyordu: Muhalefetin baskısına boyun eğip her türlü sol fikirlere kısıtlama getiren CHP iktidarını 8 Mart 1947 tarihli Akşam gazetesinde çıkan makalesinde, "**Bu manzara, yeni sol denilen her türlü fikirlere düşman, koyu sağcılık, demokrasi ve hürriyet gibi en basit ve genel kavramlara uymadığı gibi, memleketin ilerleyiş bakımından memleket için komünistlikten daha hafif bir tehlike değildir.**"

Sonuç:

Yazının başındaki alıntıyı Ortadoğu insanının nereden nereye geldiğini anlatmak için almıştım.

şimdi diyorlar ki; İşlam dini ilerlemeye, yeniliklere engel değildir. Ben buna inanmak istiyorum, hem de çok istiyorum. Yeter ki din, devlet işlerinden arındırılsın.

Ziya Paşa ne demişti:

*Diyar-ı küfrü gezdim, beldele, kâşaneler gördüm;
Dolaştım mülk-ü islami, bütün viraneler gördüm.*

Bugün değişen bir şey var mı?

Türkiye yeniden ümmetçiliğe dönmüş ve yeniden şeriat çığlıkları atılıyorsa, irtica en büyük parti olarak Meclise girmiş, hatta Hükümet olmuş ise, 21. yüzyıla 2 kala bunca sorunlar bir tarafa bırakılıp başörtüsü tartışılıyorsa, bunlarda siz idarecilerin sorumluluğu yok mu, ne dersiniz?

08 MART 1998

Kaynaklar:

- 1- Siyasi Doktrinler Tarihi: **Mosca**
- 2- Türkiye Köy Enstitüleri: **Fakir Baykurt**
- 3- Türkiye'nin Düzeni: **Doğan Avcioğu**

YİNE HASRET

Ahmet SAMUR

Çekip ayağıma bir eski çarık
Dağını taşını dolanam dedim.
Gönümde gençliğin deliliği var
Aladağ'da kızıla bulanam dedim.

Bir maya duyarım dizlerim titrer
Yüreğimde bin özlem, oy anam derim
Eşgiceler, yarpuzlar burnumda tüter
Tencerende yemlik olayım dedim.

Meramım görmektir eski dostları
Bölüşek birlikte tekmiil yasları
Karlı pekmez için alıp tasları
İştahla bir kaşık çalayım dedim.

Çınaraltı yok olmuş, gülmüyor yüzler,
Baba dostlarını arıyor gözler,
Değirmen boş döner duyulmaz sözler,
Nöbet için sıraya gireyim dedim.

Dutlar diplerinde mallara kaldı,
Ocağım yıkıldı ellere kaldı,
Gurbet hepimizi üç pula aldı,
Kadere bahane bulayım dedim.

Bir gün bu feleğe ben de çatarım,
Yatak bulamazsam damda yatarım,
Tuzsuz çökeliğe pekmez katarım,
Bu tadı seninle alayım dedim.

Bir fidan dikmeden Osman Dağı'na
Hasret götürmeyin beni Ağın'a,
Düşüp de sılanın tozlu yoluna
Canımı orada vereyim dedim.

Sanılmasın şairliktir tasamız
Hasret bizim sanki anayasamız
Gönül sevgi dolu, budur kasamız
Aluşaklı, Embergil'in Ahmed'im...

OKUMANIN ERDEMİ ve KİTAP YASAĞI ÜZERİNE

Veysel GÜLTAŞ

İnsanın yarattığı tüm güzelliklerin aynasıdır kitaplar. Var olmakla yok olmanın ayırımında, kitaplarla insanlığımız yücelir, kitaplarla doğrulara varırız. Bu böyle diye doğrulara varmak hemen kolay mı? Ucuza güzelliklere varılamaz. İnsanoğlunun vardığı gelişme aşamasına kolay varılamamıştır. Hep çekilen acılar pahasına mümkün olmuştur. İlk çağın mitolojya kahramanları yeni bir değişimin öncülüğünü yaparlarken hep acılar, işkenceler içinde geçirmişlerdir yaşamlarını. Boşuna mı demiş, koca ozan **Hasan Hüseyin**: "*ekmeyi bol eyledik/acıyı bal eyledik/sıratı yol eyledik/ geldik bugüne.*" Gerçek şairler olsun, gerçek yazarlar olsun, günümüzün birer mitolojya kahramanlarıdır.

Rauf Mutluay, "**Ustanın Çekici Bin Altın**" adlı yazısının bir yerinde şöyle diyor: "**Ne var ki, çok kişinin yaşadığı, Tantalos'un yazgısıdır. Hem de bir gölün ortasında ayakta durur susuzluktan yanarsınız; Hem bir verim kıyısının başınıza sarkan yemişleri altında açlıktan kıvranırsınız. Eğildikçe su çekilir, uzandıkça dallar kaçır; Bitmez tükenmez mitolojya azabını bırakalım bir yana, elimizin altındaki nice değerlerden gereğince yararlanma fırsatları bulamamanın tıpkısıdır bu yazgı. Kitap karışında milyonlarca kişinin takındığı tutum: Var olanı yok sayma.**"

Okumanın bir disiplin isteyen zorluğu yanında, insan olmanın gizlerine varmak için, Tantalos sabrı gerek. **Vedat Türkali**'nin, "**Bir Gün Tek Başına**" adlı romanındaki kişi şöyle konuşuyor. "...**Taşları sürekli dönen bir değirmendir kafa dediğin ve arasına bir şey koymadın mı kendi kendini öğütür, sakatlanır. Ya evlât!..**"

Uygar olmanın ölçüsü kitaba verilen değerden geçer. "**İnançlarımıza ters düşse bile, içtenlikle, insan sevgisiyle, iyi niyetle yazılmış her kitap değerlidir.**" diyor, **Maksim Gorki**. Kitaplar bizim dünyaya açılan penceremizdir. Onlara sevgi ile yaklaşmalıyız.

Cadı kazanlarının kaynatıldığı, kitap düşmanlığının hakim olduğu geri bırakılmış

ülkenin birinde, görevli memur bir üniversite öğrencisinin elinde bir kitap görür. **Adı: Devlet. Yazarı: Eflatun...** Şüpheyle kitabı alır, evirir, çevirir, kitaba bir anlam veremeyince amirine götürür ve merakla: "**Beyefendi! Yazılanlara bakılırsa kapitalist devlet var, sosyalist devlet var, liberal devlet var, ama ben "Eflatun devlet" diye bir devlet ismi duymadım. Herhalde tehlikeli bir devlet şekli olsa gerek!**" der. Tam da **Aziz Nesin**'lik bir öykü. Kitap düşmanlığını, kitap sevgisine dönüştürmedikçe uygarlığı yakalamamız zorlaşacaktır diye düşünüyorum.

Tarih sahnesinde bilimsel düşünceye karşı olanlar, kitap düşmanlığını da birlikte yürütmüşlerdir. Egemen güçlerin ilk çağdan beri toplu imhalarla kitapları yoketmesi, **Alman Nazizmi**'nin meydanlarda yaktırdığı kitaplar ve Engizisyon mahkemelerinin yasakları yine de insanlığın aydınlanma yolunu durduramamıştır. Bu yasaklamaları getirenler tarih önünde lanetle anılmışlardır ve uygarlığın gelişme hızında hep geri kalmışlardır.

Kitap yasağının egemen olduğu bir yerde, yönetenler ülkelerinin insanları arasında, sevgi duvarlarını öremezler. "**Kurutulmuş Felsefe Bahçesi**"nde **Salâh Birsel** kendi kendisiyle konuşurken, bir yazarın bize ne güzel dünyalar bağışladığını da bildirir yapıtında:

"...**Sultanım bu adam bir yazardır. Adı da Salâh Birsel'dir. Gerçi memleketinde yazılarını kimse okumaz ama, tüm yaşamı kahvelerde geçtiği için, dünya edebiyatı üzerine pek çok bilgisi vardır. Başını vurdurursanız bir kazancınız olmaz, ama bir odaya kapatıp kendisine bir masa, bir kalem, yeterince de kağıt vererseniz size dünyanın dört bir bucağındaki edebiyat yapıtlarının özetini çıkarır ki, İskenderiye Kitaplığı kaç para? Böylece dünyanın en zengin kitaplığına kavuşmuş olursunuz. Çünkü bir ozanın dediğine inanmak gerekirse, kitap kitaptır. Odun ve samandan olsa da çulu.**"

Kitap yargılanamaz, kitaplar insanları yargılar...

DÜŞ

Prof. Dr. Zeki HAFIZOĞULLARI

Nedendir bilmem

Kahramanlıklar

hep düşmanlık

hep ölüm üzerinedir

Bu bir yazgıdır

Yenilirsin

Ağıtlar yakılır

Yenersin

Övgüler düzülür

ve kahraman derler

Destanlar bitmeyen savaşlardır

Artık bitsin savaşlar

Düşmanlıklar olmasın

Barış sonsuzlaşsın yüreğimizde

Sevgi yeşersin

Gerçekten

İnanıyorum

O gün mutlaka gelecek

Kahramanlıklar sevgi üzerine olacak

Ak güvercinler dolaşacak göklerde

Zeytin dalları sunulacak

Bitecek düşmanlıklar

Bitecek savaşlar

Öyle bitecek ki

en kahraman

en çok seven olacak

Şimdi

Bunlara

Düş mü diyorsun sen

Kim bilir

Belki öyle

Ama ne zararı var

Düş de olsa güzel

30.10.1995

KÜFÜR KİTAPLARI

Mustafa YILDIRIM

Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile sıkıntısı ya da hesabı olanların başvurdukları en yaygın yöntem, Cumhuriyetin kuruluş mücadelesini sürükleyen M. Kemal'in kişiliğine saldırarak Cumhuriyet Devletinin kuruluş ilkelerine olan inancı sarsmaktır. Bilinçleri bulandırma, inançları sarsma, tarihsel gerçekleri tersine çevirerek yansıtmamanın en kestirme yolu; Anadolu insanının önem verdiği ve hassas olduğu aile, namus, gurur gibi özbenliğinin değerlerine seslenerek uygulanan psikolojik saldırdır. Bu tür saldırının, en geniş kitleyi en kısa sürede etkileme olanağı yarattığından, politik saldırılara kıyasla daha çabuk sonuç alacağı hesaplanmaktadır.

İşin ilginç yanı; dışardan saldıranların seçtiği söz konusu aşağılamaların, kendi ülkelerinde yadırganmamasıdır. İşte bu yaklaşım bile onların temel amacının gri propaganda olduğunu göstermeye yeter. Örneğin, bu dışardakilerin, kendi ülkelerinde hoş görülen kimi cinsel kimlikler, Türkiye söz konusu olduğunda birdenbire ağır suçlama aracı olarak seçilmektedir. Yalnızca cinselliğin seçilmiş olması, elbette inandırıcı olamazdı. Öyleyse bu niteliğe, kadınları aşağılama, hoyratlık, kendi toplumunu küçük görme, ahlaksal konularda iki yüzlü davranma vb. Batı Avrupa'nın Türkler için yüzyıllardır kullandığı "barbar" nitelmesine uygun özelliklerin de eşlik ettirilmesiyle oyunun kurgusu tüm öğeleriyle tamamlanacaktır(*).

Dışardakilerin kendi öz çıkarları uğruna böyle yapmaları son derece doğal. Ancak ülke içindekiler, onlar kadar açık davranma yürekliliğini gösteremediklerinden ya da gizli amaçlarını dışa vurmak istemediklerinden olsa gerek, "tabu ve düşünce özgürlüğündeki kısıtlar" söylemine de sığınarak işin kolayına kaçmaktalar. Küfür kitaplarını arayıp bularak -belki de kendilerine buldurtularak- hemen Türkçe'ye çevirip yayınlama kolaycılığına kaçırmaktadırlar. Böylece, içerden eleştirilme, savlara karşı kanıt istenme istekleriyle karşılaşma tehlikesinden ve daha önemlisi doğrudan suçlanma korkusundan kurtulmakta

ve belki de başlarına bir iş geldiğinde, bu gri propaganda kitaplarını üretmiş olan ülke yönetimlerine ya da çeşitli örgütlere Türkiye'yi şikâyet etme şanslarını denemeyi düşlemekte olabilirler.

Nedense, bu tür kitapların kaynağı, Türkiye'yi karıştırmaktan asla vazgeçmeyen yönetimlerin arasındaki yerini yitirmemeye kararlı olanların ülkesi İngiltere. Ve içerden yayıncıları da herhalde yaşadıkları Türkiye ile alıp verecek birşeyleri olanlar olsa gerek. Yoksa hiçbir yazın değeri olmayan bu kitapları, Türkçeye kazandırmanın ne tarihe ve ne de kültüre bir katkısı olamayacağı açık. Öyleyse kitapları yayımlamak için bunca gayretin nedeni ne olabilir ki?

En Yenisi

Bu kitapların son örneği, bir İngiliz kadınının yazdığı ve 1970'de yayınlanmış olan cep romanıdır. Roman dediğimize bakılmasın, kitaptaki tüm kişilikler Kurtuluş Savaşı'nın gerçek kişileri. Tarihsel olaylar da aşağı yukarı birer gerçek. Yer, zaman, tümüyle gerçek. Onlarca roman kahramanından yalnızca biri, hayali ve yabancı. İşte bu kişilik cinsel nesne olarak seçilmiş. Kitabın üreticisi, bu tür bir kimliği, herşeyin inandırıcı olmasını sağlamak amacıyla Türk olarak seçememe inceliğini göstermiş. Ancak bu kişiliğin, yine de zihinlerde bir gerçekmiş gibi yansımaları amaçladığından, ona bir yabancı kadın gazeteci kimliğini yakıştırma cinliğini düşünmüş. O dönemlerde nasıl olsa Ankara'ya gelmiş, birçok benzer gazeteci bulunmaktaydı. Hatta bunların M. Kemal'e hayran oldukları, Türk ulusal kurtuluş hareketine sempatiyle baktıkları da bir gerçek. Yani, gri propaganda tekniğine bundan daha uygunu olamazdı. Yarı düşsel, yarı gerçek; kime yakıştırırsan ona uyacak kahramanlar.

Nasıl bir adam bu M. Kemal?

Kitapta, benzerlerinde olduğu gibi, olaylar M. Kemal'in kimliğine saldırı çerçevesinde öne çıkarılıyor. İkinci kimlik ise, M. Kemal'e ilişkide bulunmaktan çekinmeyecek olan

Amerikalı kadın gazeteci. Söz konusu kitapta; M. Kemal sayılamayacak denli çok olumsuzluklara sahip bir kimlikle yansıtılmaktadır. Sözde yazar, bunu yaparken, sanılmasın ki, çok örtülü bir anlatım tutturmaktadır. Hayır! Yazar, böyle bir incelik göstermeyecek denli kaba anlatım denemektedir.

Daha başka yayıncı incelikleri:

Ve kitap, içeriğine uygun bir adanmayla başlıyor: "Anıtkabirdeki Meryem'e..."

Kitabın özgün adı, "Dar'ül Harb" in İngilizcesi olarak konulmuş: "The House of War." (1) Türkçe çevirisi elbette daha erotik ve böylece daha çekici ve gençleri etkileyici olması amaçlandığından mı nedir; "Aşkta ve Savaşta M. Kemal" adını almış (2). Aslından daha çarpıcı ve kitaba uygun bir ad. Kimbilir belki de; 1932'de benzeri bir kitabı, işgal İstanbul'unda epeyce etkinlik göstermiş olan İngiliz ajanı, yüzbaşı H.C. Armstrong'un, döneme göre ilgi çekici olacağını düşünerek "Bozkurt" adını vermesinden esinlenmişlerdir.

Çevirmen ya da yayıncı, bu kitabın özelliklerine hiç değinmeden, yazarının kimliğiyle ilgili herhangi bir açıklamada bulunmadan, sanki Türkiye'nin ulusal kurtuluş ve kuruluşu ile ilgili kahramanlarından değil de, sıradan kimliklerden oluşan bir fantezi romanıymış gibi yayınlıyor bu kitabı. Tıpkı "Bozkurt" un Türkiye'deki yayıncılarının yaptıkları gibi. Nasıl olsa, M. Kemal öldü. Hesap sorma ya da en azından yalanlama olasılığı yok. Hayattaki akrabaları da kişi haklarına saldırıdan söz ederek hukuksal hak arama girişimlerinde bulunmamaktadırlar. Ulusal kimliği ve bilinci altmış yıldır bulandırılmış ve kaydırılmış olan gençlik de sesini çıkarmamakta.

Hem Ajan Armstrong'un kitabı da, Gazi Mustafa Kemal'in ülkesinde, 1932'den tamı tamına altmışbeş yıl sonra, ABD'den ön ve son söz eklenerek Türkçe olarak yayımlanmamış mıydı? Ve üstelik kendilerini "Atatürkçü" olarak niteleyen kimi ünlülerce övülmemiş miydi? Öyleyse seçilen yöntem uygundur (**).

Ancak unutulana birşey var; Türkler, çok ama çok sabırlıdır ve olanı biteni izlemekten geri kalmazlar. Ülkelerinde iç barışın ve dayanışmanın bozulmamasına özen gösterecek denli duyarlı olduğu gerçeği kimseye yalan

cesaretler vermemeli. Hele bu tür kitapları yayınlayanlar, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin şu ya da bu biçimde alt yönetimlere bölünme düşlerine ve bu yöndeki propagandalarına karşı sürdürülen sessizliği, ülke bütünlüğünü koruma, kardeşçe yaşama ilkelerini korumak amacıyla titiz ve sorumlu bir tutum olarak değerlendirmeliler. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 1929 yılında ortaokullar için yazmış olduğu "Yurttaşlık Bilgileri" kitabının "Hoşgörülülük" bölümünde yer alan **"Bugünkü Türk Ulusunun siyasal ve toplumsal birliği içinde, kendilerine Kürtlük, Çerkezlik, Lazlık ya da Boşnaklık düşüncesi aşılanmak istenmiş yurttaş ve ulusdaşlarımız vardır. Ancak geçmişin zorbalık dönemlerinin bir sonucu olan bu yanlış adlandırmalar, -düşmana alet olmuş birkaç gerici beyinsiz dışında- ulus bireyleri üzerinde üzüntüden başka bir etki yaratmamıştır."** diyerek vurguladığı tarihsel saptamadan gerekli dersi çıkarmalı ve ülkemizde etnik azınlıkların sesi olmayı misyon edinip, yeni siyasal sözleşmelerden söz ederken yaptıklarının gözden kaçtığı yanlışısına kapılmamalıdır (***).

Ankara, 6 Mayıs 1998

-
- (1) *The House of War*, Catherine Gavin, Coronet Books, 1970.
- (2) *Aşkta ve Savaşta M. Kemal*, Çev. Dara Çolakoğlu, Çivi Yazıları, 1997.
- (*) *Esasen cinsellikle ilgili yaklaşımın temelini, Rıza Nur'un British Museum'a emanet ettiği ve özellikle cinsel sapkınlıkları olan bir şizofrenin saçmalıkları olduğu kanıtlanmış olan hatıratı oluşturmaktadır. Herhalde, kaynağa en yakın olmalarından olsa gerek bu tür saldırı kitapları İngiltere'den çıkmakta. Zaten, M. Kemal'e muhaliflerin buluşma yeridir İngiltere. İngiliz basını, M. Kemal'e sövgüler yağdıran bu muhaliflerin makalelerini yayınlamaktan kaçınmamıştır. (Bu konuda, Bk. Atatürk'ün Büyük Söylevi Üzerine Belgeler, B.N. Şimşir, Türk Tarih Kurum Yayınları, 1991)*
- (**) *Bunların birçoğu öylesine övgüler yaptılar ki, bu gri propaganda kitabının Atatürk'ü en iyi tanıtan kitap olduğu tezini işlemekten çekinmediler. Sanki Atatürk üzerine, illaki yabancı olsun diyorlarsa, yabancı yazarlar ve tarihçiler tarafından yazılmış. hatta 1930'lardan önce yayınlanmışlar da dahil, sayısız biyografi yokmuş gibi bir izlenim uyandırma çabaları da çok açıktı.*
- (***) *Atatürk'ün Yazdığı Yurttaşlık Bilgileri, Hazırlayan: Nuran Tezcan, Çağdaş Yayınları, 1996.*

SEVMEK ÜSTÜNE

beyaz karayı, sinek yarayı
zengin parayı sever.

yemek tuzu, rakı buzu
maymun muzı sever.

ördek kazı, güzel nazi
aşık sazı sever.

kuş darıyı, çiçek arıyı
erkek karıyı sever.

ana çocuğu. çoban gocuğu
yumurta sucuğu sever.

ocak közü, kirpik gözü
ozan sözü sever.

garip sılayı, yiğit halayı,
tencere kalayı sever.

davul zurnayı, avcı turnayı
deve hurmayı sever.

alim kelini, cömert elini
cimri dilini sever.

çöl yağmuru, çizme çamuru
oklava hamuru sever.

tembel yatmayı, geveze atmayı
pazarcı satmayı sever.

şişe tıpayı, şarap kupayı
eşek sopayı sever.

ebe bebeği, kahve dibeği
çengi göbeği sever.

memur masayı, ermiş âsayı
hakim yasayı sever.

haylaz döveni, dalkavuk öveni
hergele söveni sever.

sarhoş dostunu, ayı postunu
yaşlı bastonu sever.

hatip lafı, suçlu afı
açıkgöz safı sever.

orman çamı, kedi damı
işçi zammı sever.

mektup pulu, zampara dulu
tanrı kulu sever.

AĞIN'DAKİ SU DEĞİRMENLERİ

Kemal NİKSARLI

İlçemiz hudutları içinde eski yıllarda 16 adet değirmen vardı. Şimdi bu değirmenler yerlerini elektrikle çalışan değirmenlere bırakarak tarihe karıştılar. Belediye hudutları içindeki değirmenler şunlardı:

Karşı mahallede:

- 1- Etem dayının değirmeni,
- 2- Şükrü dayının değirmeni,

Uzungil mahallesinde:

- 3- Özkullar'ın değirmeni,
- 4- Niksarlılar'ın değirmeni ve dingi,
- 5- Çelenkler'in değirmeni,

Müderriş Hüs. Efendi mahallesinde:

- 6- Nasıfagagil'in değirmeni,
- 7- Tataragagil'in değirmeni,
- 8- Başağagilin değirmeni, (Hacıgilin mezarlık'ta)

Kurtkaya'da:

- 9- Saatçının değirmeni,

Miran Çayı'nda:

- 10- Gıranı değirmeni,
- 11- Matik değirmeni,

Arapgir Çayı'nda:

- 12- Kohpinik değirmeni, (Tataragagil)
- 13- Bahadin değirmeni,
- 14- Kervansaray değirmeni, (Delibaşı Rıza "3 göz")
- 15- Kaplankaya değirmeni, (Baytaşlar ailesi)
- 16- Aşağı Yabancı değirmeni, (Kalaycı-Ejderoğlu)

Bu değirmenler senelerce full çalışarak yakın köylerin buğdaylarını öğütürlerdi. Yazın bağ, bahçe ve sebzelere su verildiğinden, bu değirmenler Nisan ayından Eylül sonuna kadar çalışmazlardı.

Çay değirmenleri yaz aylarında da çalışırlardı. Bu değirmenlerin bir kısmı bakımsızlıktan bir kısmı da baraj sularına gömülerek anılarda kaldılar. Bu değirmenlerde buğday öğütmek için sıra beklemenin de ayrı bir zevki ve tadı vardı.

"Değirmenden gelenden pağaç umulur" özdeyişi halk arasında çok söylenir. Değirmen pağacı (ekmeği), tuzsuz hamur ocak taşına yapıstırılarak pişirilirdi. Kısa bir süre sonra, gayet güzel pişmiş, nar gibi kızarmış pağaç soğumaya bırakılırdı. Pağaç soğumaya dursun, nöbetçilerin getirdikleri sebze ve meyveler hazırlanır, bol bol çoban salatası yapılarak suda bekleyen üzümle beraber sofraya konurdu. Soğumuş pağaçlar gelince de iştah ile sofraya oturulurdu.

Pağaçlar neden soğutulur, sıcak sıcak yense daha lezzetli olmaz mı? gibi bir soru aklınıza gelebilir. Sakın ha-olası yok ya- bir gün pağaç sofrasına rastgelirseniz sakın sıcak yemeyin, sonra merhum saatçı Mehmet ustanın değirmeninde sıra bekleyen kişinin durumuna düşer, perişan olursunuz. Merak ettiyseniz saatçı Mehmet usta anlatsın:

Bir gün pağaç pişiriyordum. Sıra bekleyen Karşıgeçeli müşterim çok acıkmış olmalı ki, hiç sormadan atıştırmaya başladı pağaçları.

– Usta be... Ekmek boğazımdan zor gedir, hiç ekmeğe katığın yok mu?

Saatçı kapısız abi, boş zamanlarda çır çır makinesinde pamuk çeker, değirmenin boş zamanlarını değerlendirirdi. Belki bir gün lazım olur düşüncesiyle de, çır çır makinesinden arta kalan yanık yağını bir çanakta biriktirmiş.

– Bak hemşehrim, orada pekmez var, bak beğenirsen yersin.

Bizim vatandaş hem yiyor hem de:

– Bak Memmet usta, bir şey anlamadı deme, pekmezin bozuk hemi de gohir...

Yüzünün rengi değişen ve neye uğradığını şaşırان hemşehrim, karnını tutarak derenin kenarına koştu. Malum bağırsakları bozulmuştu.

Bir hafta sonra gene aynı vatandaş buğday öğütmeye geldi. Tesadüf bu ya, ben de gene pağaç pişiriyordum. Teklif ettim; Buyur ye. Hiç oralı olmadı, yüzüne baktı baktı:

– Önce sen ye, sonra bana ver.

– Ne oldu?

– O gün bozuk pekmez ile sıcak pağacı yedirdin. Şalvarımın paçalarını çorabımın içine koymasaydım eve gidemezdin. Evde avrat sordu:

– Bu ne hal, ne oldu sana?

– Değirmenci ustanın bozuk pekmezi ile sıcak pağacı yaptı...

Değirmenlerde hep böyle trajik şakalar olmaz ya! Bazen gıdık (keçi yavrusu), kuzu da yenirdi. Gene bir olayı merhum marangoz Mehmet Ercan abiden dinleyelim:

Bizim kuşak arkadaşlar, her hafta olmasa bile ayda birkaç kere herfene yapar eğlenirdik. Bir gün köprünün altındaki değirmende alem yapmaya karar verdik. Arkadaşlar; Kemancı Bekir, Demirci Rıza, Hasan Erbil, Naim Erbil, Osman İliter ve bizim Hakkı. Akşam hazırlıkları kısa sürede bitti. Arkadaşlara, siz gidin dükkânı kapatır gelirim, diyerek uğurladım. Biraz sonra dükkâna gelen Anam:

– Ula Mehemed, bizim çatlayası kolik keçi gene gelmedi. Meşo'ya sor, belki yine, Apuşma'ya gitmiştir çatlayası...

– Ana sen merak etme, Apuşma'ya gitti ise yarın Meşo getirir.

Dükkânı kapatıp değirmene koştum.

Arkadaşların bir kısmı et parçalıyor, bir kısmı salata yapıyor, bir kısmı da Andiri kavunu doğruyor. Sac kavurması kokusu da mest ediyor insanı. Seslendim:

– Ula uşaklar, bu gıdıği nereden aldınız?

– Mehemed senin de kafan hiç çalışmıyor galiba. Görmedin mi? Kolsuz Şevki ile pazarlık ediyorduk. Sonra bu gıdık değil, kocaman çebiç, iki yaşında.

Vakit epey ilerlemişti, sofra hazırlanadursun bizim Bekir kemanı dizine dayamış, Rıza'nın çok sevdiği "Konyalı kız" şarkısını çalıyor, Rıza da ufak ufak atıyordu.

– Laf aramızda, sen atmıyor muydun Mehmet dayı?

– Yok yavri, bugün altmış yaşındayım hiç ağzıma vurmam.

Eşkili ekmeği iki kat edip sac kavurmasına batırıp atıştırırken, Demirci takılıyor:

– Şu imam suyundan bir yudum al ki, Allah da senin kolik keçiği bulmana yardımcı ola...

– Ula imansız, ben o zıkkımı içmem.

– Öyle ise, ye kavurmayı malın gibi.

Zevk ve neşe içinde vakit tamam oldu.

Toparlanıp kalktık. Kapıdan dışarı çıkınca bir de ne göreyim, bizim kolik keçinin kafası. Elime aldım ve yürümeye başladım. Arkadaşlar soruyorlar:

– Mehemed kelleyi nereye götürüyorsun, şu deriyi de al bari.

O günkü eğlencemiz çok neşeli ve kakkahalı geçti ama, olan bizim kolığe oldu...

Değirmen denilince o zamanın eğlenceleri gelir insanın aklına. Değirmenci denilince de; pir'i fani, süper cahil, kendisinden başka hiç kimseye inanmayan ve Ağın'dan başka bir yeri tanımayan Kaplankaya değirmencisi Adıgüzel Çece akla gelir. Adıgüzel evden değirmene,

değirmenden eve gider-gelir, başka hiçbir yeri tanımaz, çarşıya bile çok az giderdi. Recep dayının kahvesi "Halk odası" idi. Duvardan küçük bir pencere arka odaya açılmış ve bu pencereye radyo konulmuştu. Yıl 1943. İkinci Cihan Savaşı Avrupa'yı kasıp kavuruyordu. Halk, ajans haberlerini dinlemek için Halk odasına toplanıyordu. Tesadüf bu ya, Adıgüzel Çeçe de çınarın dibinde oturuyordu. Birisi yanına yanaştı:

– Çeçe hele gel bak, radyo neler anlatıyor sen de dinle.

Çeçe hiç düşünmeden:

– Şaşarım aklına. İrecep öteki odada gonişir, siz de ona inanırsınız...

Ağın'da değirmen ustası denilince, merhum Vahit Niksarlı dayı hemen akla gelir. Vahit ustanın onarmadığı değirmen hemen hemen yoktur Ağın'da.

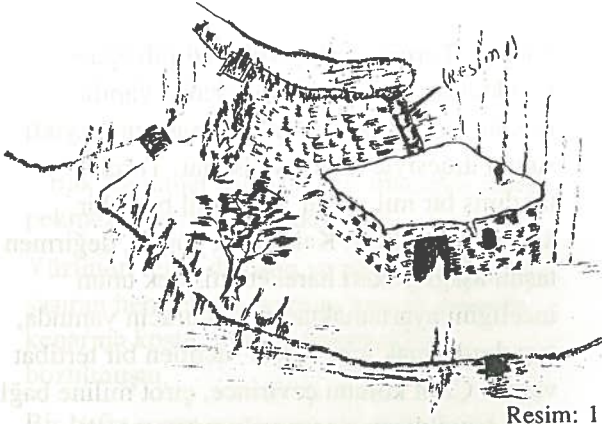
Değirmen çalıştırmasını bilen kişilere de "Değirmenci" denir. Ağın'da değirmencilik yapan belli başlı kişiler şunlardır: Mineyikli Ahmet Dayı ve oğlu çolak Hacı Bekir, Kadıngilin Mehmet dayı, Aliuşaklı Mustafa Şekeroğlu ile Mustafa Kaya, Ispanakçı Hasan dayı, Süleyman Dirlik, Mustafa Sakallı, Adıgüzel Çeçe ve Mehmet Kapisız (Saatçi).

Değirmen inşa etmek için meyilli araziler tercih edilir. Değirmeni çalıştıracak güçte su bulunması da çok önemlidir. Değirmen ustaları bir değirmenlik, iki değirmenlik, üç değirmenlik gibi deyimler ile suyun gücünü ifade ederler. Değirmen binasının, dışında ahır da bulunan bir yapıda olması gerekir. Değirmenin, halk arasında "Oluk" denilen türbini, kalın sac borulardan veya beton bürzlerle yapılarak binanın dışındaki yerine konulur (resim:1). Bina yapılırken çark evi denilen bölüm, taş ve betondan yapılır ve

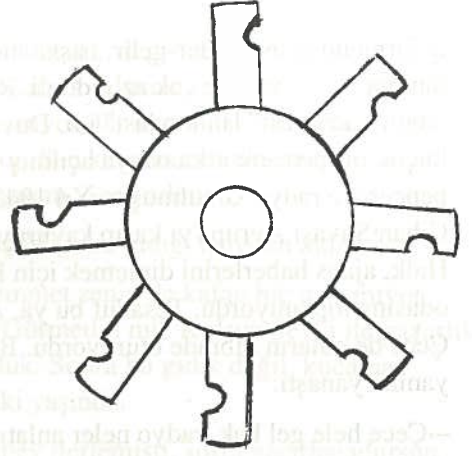
buraya "Torpil" yerleştirilir. Torpil, ağaç kütükten veya üç milimlik sacdan yapılır (resim: 2-3) ve torpil türbinden gelen tazyikli suyun itmesiyle dönmeye başlar. Torpil'e takılmış bir mil vardır ve bu mil basit bir kaldıracıya bağlıdır. Kaldıracın görevi, değirmen taşını aşağı-yukarı hareket ettirerek unun inceliğini ayarlamaktadır. Kaldıracın yanında, taşı durdurmak için "Çirot" denilen bir tertibat vardır. Çirot kolunu çevirince, çirot miline bağlı tabla tazyikli suya çarparak suyun torpili çevirmesine mani olur ve böylece taşı duran değirmen de çirotlanmış olur. Torpil'e takılan metal mil, çarkevinde metal bir yuvaya oturtulur, mile boğazda bilye takılır.

Değirmen taşı iki tanedir. Birisi sabit alt taş, ikincisi asıl görev yapan üst taştır (resim: 4). Üst taş mile takılan germicek'in üstüne oturtulur (şekil: 8) ve taşın dönmesi bu şekilde sağlanmış olur. Kovaya dökülen (şekil: 5) buğday taneleri, küçük tekeden "Şakşak" yardımı ile boğaztaşındaki delikten iki taş arasına dökülerek öğünmeye başlar. Şakşak (şekil: 7) dönen taşa sürtünerek, sağladığı titreşimle küçük tekneye bağlı kol yardımı ile buğdayın öğütülmeye gitmesini sağlar. Dönen taşın çevresi emniyeti sağlamak için sac veya tahta perde ile kapatılır. Öğütülen un "Unluk"a dökülür (şekil: 6).

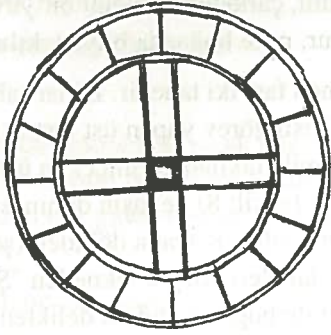
Değirmen taşına değirmenciler "Mercimekli taş" derler. Ağın yöresinde Pul köyü civarında taşocağı bulunduğunu merhum Vahit Niksarlı'dan duymuştum. Taşlar ocaktan parçalar halinde çıkarılır ve (resim: 4) de görüldüğü gibi birleştirilerek çember ile bağlanarak kullanılır. Boğaztaşı'nda herhangi bir sert taştan tek parça olarak yapılır (şekil: 9). Alt taş da, üst taş gibi aynı işlemle elde edilir. Değirmenin suyu, en yakın veya en uygun dere ile çay üzerinde yapılan küçük bentlerden elde edilirdi. Değirmene kadar kanalla getirilen su türbin'den geçerek torpil'i çevirir ve değirmen de çalışmış olurdu.

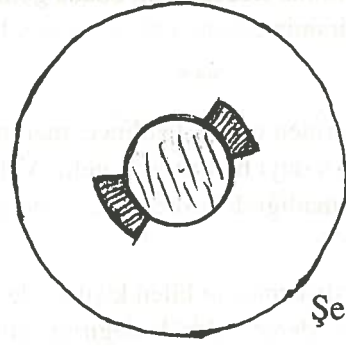
Resim: 1

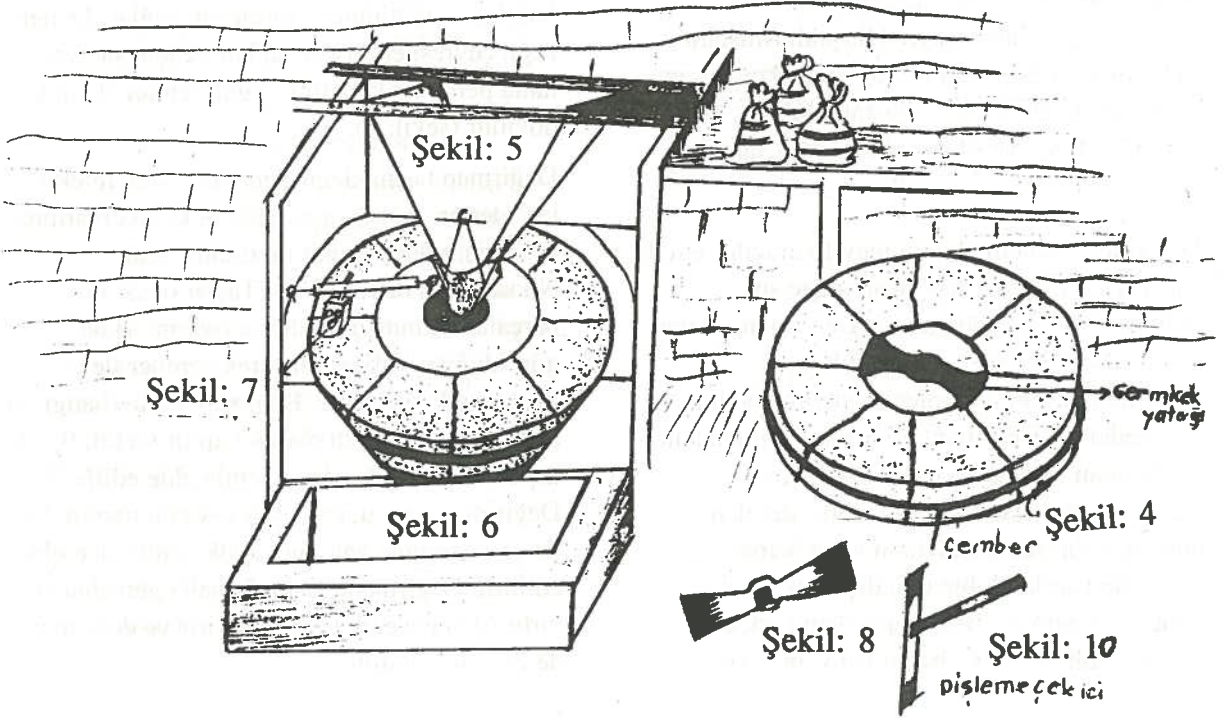
Resim: 2

Resim: 3

Şekil: 9

NIÇİN GİTTİN?

"Gideli sekiz gün oldu" diyorlar
Oysa sekiz yıl oldu bu bana
Alem bana "rengin soldu" diyorlar
Gidişin felaket, sel oldu bana

Sensiz gül bahçem Bor oldu yine
Bitsin bu ayrılık zor oldu yine
Yeter bu hasretlik kor oldu yine
Nedense acayip hal oldu bana

Tüm antenimi İstanbul'a gerdim
Gönlümce yoluna atlaslar serdim
Ömrümce sevgimi hep sana verdim
Hep çıkmaz sokaklar yol oldu bana

1993 - FAS

HEP BİZİMLE KALAMAZ MIYDIN?

Fevzi ŞENER

— Sevgili Ablama—

Henüz altmışına yeni girmiştin
İstesen burada kalamaz mıydın?
Manevi aleme hepten dalmıştın
Kalıp derinlere dalamaz mıydın?

Esas Hanife'ydi. Biz dedik İPEK
Cidden her halinle ipektin İpek.
Geleceksin diye yolun beklesek
Müjdeli bir haber salamaz mıydın?

Bizlerin gül pembe "bacısın" İPEK,
Beşinci şartıyla hacısın İPEK,
Ruhunla başımın tacısın İPEK,
Yılda bir kapımız çalamaz mıydın?

Bu sevgi çocukken tatlı başladı,
Ayrılık kor oldu bizi haşladı,
Ölüm geldi, bizi haşladı,
Yalvarsak bizimle kalamaz mıydın?

30 Nisan 1996 - ELAZIĞ

Ağın'ımızın büyük yazarı Adnan Binyazar'ın, yöremizdeki eski insanlar üzerine yazdığı öyküyü, derin duygulanma ile okumuştum. Duygularımla birlikte; tükenen yöremiz halkbilimini de içeren yazım, Dergimizde yayınlanmıştı.

Sanayileşme için kentleşme gereksinimi uyarlaması ile, köylerimizin çoğu, tek kişi bile bulunmayan kapıları kapalı evler topluluğuna döndü. Yöremizde iki atasözümüz bu yanlış yapılanmayı çok güzel anlatmaktadır: "Kırmanda halı dokunur ama, enine mi uzununa mı?", "Tavuk kaza bakmış, g.tü yırtılmış". Batılı kentleşme ile sanayileşti diye, köylerimizi boşaltan uygulama, halkbilim kaynaklarımızı kurutmakla birlikte, yöreselliğimizin de dibine darı ekti. 1950'lerde başlayan bu kayganlaşma hızlandıkça, yitimlerimiz de doğru oranda hızlandı.

1960'larda Adana TCDD 6. İşletme Hareket Sicil Şefi iken, 1600 kişilik servis personelinin aile bildirim belgelerinden çocuklarının adları üzerine bir inceleme yapmıştım; 1949 doğumlu çocuğuna Özlem-Demir... vb. Türkçe adlar koyan baba, 1950 doğumlu çocuğuna;

Abdulmuttalıp-Eminetülzehra... vb. adlar koymuştu. Ad deyip de geçmeyelim, kimin hangi ulustan olduğu, adı ile dilinden anlaşılır. Osmanlıyı Türk, osmanlıca'yı türkçe sayan 1950 vurgunu, bu kanalla bizi Suudileştirmeye yöneltti.

Büyük insan M. Kemal; "Yobazlar, devletten yüz bulmadıkları dakikada, kandillerinin yağı tükenir" demişti. 1950'den bu yana, kandillere yağ koyan günümüzdeki yöneticilerin, pişmanlıklarını belirtmeleriyle, kendilerini bağışlatmaya çalışmaları, sorunu çözmeye yetmez.

Bunca sözümüzün ardında, gene yöremize dönerek, 11 Ocak 1998 günü, 88 yaşında yaşama gözlerini yuman, Ekirekli Emine Özer (ABA'yı) anacağım. Benim de kaynanam olan ABA, asıl adı ile yalnız nüfusta tanınırdı. ABA adının sözcük anlamı yöremizde; Ana-Abla-Ceket yerine giyilen giysi anlamındadır.

Kazakça-Özbekçe ve Tatarcada; Apa-Abla, Kırgızca ve Uygurcada; Ana anlamındadır. Yöremizde de Asyalı Türkler gibi, Ana-Abla anlamında kullanılan bu ad, yöresel ulusallık yitimine bir vurgu olarak da değerlendirilir. Adıgüzel ve ABA adlarını birlikte ölüme götürenlere, adları ile birlikte rahmet dileriz.

TEŞEKKÜR

Değerli varlığımız **Fatma ÖZTÜRK**'ün (Muhtar teyze), 27 Mayıs 1998 tarihinde Gemlik'te vefatı nedeniyle, ilgilerini esirgemeyen, cenaze törenine katılan, mektupla-telefonla-telgrafla veya bizzat evimize kadar gelerek başsağlığı dileğinde bulunan tüm hemşehrilerimize, dost ve yakınlarımıza şükran duygularımızla teşekkürü bir borç biliriz.

Yıldız - Mesut ÖZTÜRK
Mesude - Nejat YILMAZ
Süheyla - Hikmet ÖZTÜRK
Sevgi - Muhsin ÖZTÜRK

ELAZIĞ ve YÖRESİ GELENEKSEL "ÇİT BASKICILIĞI"

Fazıl ERCAN*

I. GİRİŞ

Bu araştırma, 1996 yılı içerisinde gerçekleştirilmiş olup, unutulmaya başlamış olan bir zanaatın "Çit Baskıcılığı" son ustalarının tesbiti, ustaların çalışmalarının incelenmesi (gözlenmesi) ve bu sanatın canlandırılmasına zemin oluşturulması yönünde yapılmıştır.

Kalıp baskı tekniğiyle yapılan "Çit Baskıcılığı"; kalıbının hazırlanışından, desen kompozisyonunun oluşturulmasından, boyasının hazırlanmasından, baskının yapılıp, yıkanmasına kadar estetik ruh ve ustalık isteyen bir el sanatıdır.

Çit: Pamuktan dokunmuş basma, baş örtüsü, yemeni, yazma anlamını kapsar(1). Elazığ

yöresinde; baş örtüsü, yazma ve basmanın karşılığı olarak kullanılır(2). Genellikle pamuklu kumaş üstüne el ile çizilen veya tahta kalıpla desenlendirilen kumaşlara verilen isimdir. Bazı yerlerde Çevre, Deyirmi, Çember gibi adlar alır.

Baskı: Boyalı veya boyasız bir kumaşın yüzeyini süslemek amacıyla araç kullanarak (kalem, fırça, kalıp) boyayı yüzeye geçirip süsleme işinin günümüzdeki gelişmiş adına denilmektedir(3).

Osmanlı'da "Çit Bezi" şeklinde anılan bu sözcük, Kaşgarlı Mahmut'dan öğrendiğimize göre; Orta Asya Türklerinde üzerinde alaca nakışlar bulunan "Çit Kumaşı" karşılığı olarak kullanılmaktaydı. Daha sonra bu sözcük

* İnönü Üniversitesi El Sanatları Araştırma Merkezi Öğretim Elemanı.

Türklerde "Pamuklu kumaşlar" ve "Pamuklu dokuma" karşılığı olarak kullanılmıştır(4). Elazığ Çit Baskıcılığı; eski Harput kökenli bir sanattır. Elazığ'da çit üstüne yapılan tahta kalıpla kumaş baskı işlemi "Çit Basma" ve buna ilişkin sanat dalına da **Çitçilik** denilmiştir. Bu bölgedeki Çit Baskıcılığı, Kalıp Baskı tekniği ile yapılmaktadır. Bölgede Çit Baskıcılığının yaygın olmasının önemli sebeplerini, bölgede dokumacılık olayının yaygın olmasına ve dokunan bu pamuklu bezlerin boyanma ve desenlendirilme ihtiyacının hissedilmesine bağlayabiliriz. Çit sanatının Elazığ'da 200 yıllık bir geçmişe uzandığından söz edilmektedir. Bu sanat, Harput'ta, Süryanilerle başlamıştır. Özellikle Ermenilerin ve Süryanilerin bölgedeki Çit Baskısı sanatına katkıları önemli bir yer teşkil eder.

Bölgedeki kaynağı Harput olan bu sanata çevre il ve ilçelerden gönül veren insanlar, buradaki ustaların yanına gelip belirli bir süre çıraklık yapmış, kendilerini yetiştirmiş ve yaşadıkları yerlere dönmüşlerdir. Kendi meziyetlerine, ustalardan aldıkları bilgileri de katmışlar ve kültür köprülerimizden birisi olan bu sanatın bugünlere taşınmasına vesile olmuşlardır.

Elazığ ve çevresinde bu kültür köprüsünün tespit edebildiğimiz ustaları; Yusuf Tanoğlu ve ailesi (Aprim Tanoğlu), bu sanatı Harput'ta uzun yıllar devam ettirmişler ve bir süre de Elazığ merkezde bu sanatı sürdürmüşlerdir. Recep Gürel, Mustafa Gürel ve Gürel ailesinin bazı fertleri, Elazığ merkezde uzun süre kendilerinin dokudukları bezlere, daha sonraları da piyasadan aldıkları pamuklu bezlere baskı tekniğini icra ettirmişlerdir (Selahattin Niksarlı'nın tekniğini). Selahattin Niksarlı ve Fahrettin Niksarlı, Ağın ilçesi ile çevre il ve ilçelerde bu sanatı kırk yılı aşkın bir süre sürdürmüşlerdir. Ahmet Odabaşı ve oğlu Mehmet Odabaşı da, Çit Baskıcılığı'nı Ağın ilçesinde ve bölgede 50 yılı aşkın bir süre devam ettirmişlerdir.

Bugün Elazığ ve çevresinde Çit Baskıcılığı sanatını yürütenler yok denecek kadar azdır. Selahattin Niksarlı, Elazığ merkezde belirli aralıklarla Çitçilik sanatını sürdürmekte olup, Kültür Müdürlüğü'nün öncülüğünde 3 aylık bir kurs düzenlemiştir. Bu kurs bitmekte olan bu sanatın bir nebze de olsa canlanmasına ve ileriki kuşaklara aktaracak kişilerin yetişmesine vesile olmuştur.

Ağın ilçesinde de Mehmet Odabaşı, yine belirli aralıklarla baskıcılık sanatını sürdürmektedir.

Mehmet Odabaşı; 1934 Ağın-Beyelması doğumludur. Mehmet usta; Çitçilik mesleğini Sanatkar diliyle atadan öğrendiğini, yani babasının yanında yetiştiğini söylemektedir. Babası, eski Çit ustalarından Salim Odabaşı'dır. Salim usta da, Elazığ'da bir Ermeni ustanın yanında çıraklıktan yetişmiştir. Daha sonra Ağın'a gidip bu sanatı orada uygulamaya başlamıştır. Zaman zaman çevre il ve ilçelere giderek oralarda da çalışmalar yapmıştır (Erzincan-Kemaliye, Keban, Arapkir). Mehmet usta da bu sıralarda babasına eşlik etmiş ve ona yardım etmiştir. 1955'e kadar babasıyla çalışan Mehmet usta, babasının İstanbul'da başka bir işte çalışmaya başlamasından sonra, 1965'e kadar tek başına bu mesleği sürdürmüş, 1965'te Mehmet usta da Çitçilik Sanatı'na ara verip yurtdışına çalışmaya gitmiştir. Bu sanata ara vermesinin başlıca sebepleri arasında, geçimini temin etmede doyurucu olmaması, teknolojinin gelişmesi, makinalaşma, Çit baskıcılığına olan arz ve talebin düşmesi gibi ana unsurlar gelmektedir.

Mehmet ustanın en büyük beklentisi, teknolojinin gelişmesine rağmen, büyük bir meblağda olmasa da ata sanatının kendini idame ettirmesi ve her evde bu sanatı hatırlatan eserlerin bulunmasıdır.

II. ÇİT BASKI TEKNİĞİNİN UYGULANMASI

Mehmet usta, Çit baskısını uygulamaya kalıpları hazırlayarak başlamaktadır. Baskı kalıplarını hazırlarken tercih ettiği ağaç türü Şakuk ve Armut ağaçlarıdır. Ek malzeme olarak da çivi, bakır, alüminyum kullanılmaktadır (Bakır ve alüminyum'u kalıpta kırılan yerlerin tamirinde ve oyulamayan şekillerin kalıba şekillendirilmesinde kullanılmaktadır). Kalıplarını özel hazırlamış tuğlarla şekillendirmektedir.

Kalıba çizdiği desenler, genelde kendi düşünce ve usta-çırak ilişkisinden esintilerin ürünüdür. Desen ve motif benzerliği (Aktarımı) çoğunlukla usta-çırak ilişkisinin bir sonucudur. Müslümanlık dini gereği, insan ve hayvan figürlerinin yasaklanması Türk süsleme sanatının dekoratif açıdan gelişmesinde ve büyük bir ilgi kazanmasında önemli bir etken olmuştur.

Bu etkenler sanatçıların hayal güçlerini daha fazla kullanmasına ve yeni motiflerin ortaya

çıkmasına vesile olmuştur. Rumi, Hata-i, Palmet bunlardan bazılarıdır. Elazığ ve çevresinde de Çit Baskısıyla uğraşan sanatkarlarda da bu etki görülmektedir. Bunlara rağmen, ele geçen kalıplardan anlaşıldığı üzere zaman zaman motiflerde hayvan figürlerine de rastlanmaktadır. Tavus kuşu, güvercin, geyik, kartal bunlardan bazılarıdır.

A) Kalıbın Hazırlanışı: Önceden hazırlanıp bir yıl bekletilen ağaç (doğal kurutma yoluyla) istenen kalıp ebadına göre kesilir. Üzerine oyulacak olan desen itinayla çizilir. Çizilen desen çelik tığlarla oyulup şekillendirilir, temizlenir ve baskıya hazır hale getirilir. Hazırlanan kalıp ömürlerinin, kullanım yoğunluğuna göre en az 30-40 yıl kadar dayandığı usta tarafından belirtilmektedir. Ustanın çalıştığı kalıp çoğunlukla pozitif (erkek) kalıplardır.

B) Boyanın Hazırlanışı: Baskı boyanın hazırlanmasında Anilin (Yaprak Anilin), Göztaşı, Nişadır, Potasyum Klorat, Kitre gibi kimyasal maddelerden yararlanılmaktadır. Mehmet Ustanın kullandığı boya ölçüleri;

Anilin.....60 gr.	Kitre...1 fincan
Göztaşı...20 gr.	Çiriş...1/2 fincan
Nişadır...20 gr.	Potasyum Klorat...20 gr.

Yukarıda belirtilen oranlarda hazırlanan malzeme; 1 kg suya katılır, hepsi ezilip karıştırıldıktan sonra karışıma 1 fincan kitre, 1/2 çiriş karıştırılır. Hazırlanan karışım bir gün dinlendirilmeye bırakılır (1 kg boyayla en az 15 sofrabezi basılabiliyormuş).

Hazırlanan boya baskı bölümüne alınır. Usta, yılların verdiği tecrübeyle baskı yapacağı bezin kompozisyonunu tasarlar ve bezi baskı masasının üzerine serer. Bezin kırışık olmamasına dikkat etmek gerekir. Baskı yapılan bezin pamuklu olması gerekmektedir. Pamuklu bez boyayı emme özelliğine sahiptir.

Baskı masasının üzeri kalın bir keçeyle kaplanır ve keçenin üzeri ince bir naylonla örtülür.

Boyayı boşaltmak için tezgahın yanına bir boya teknesi bırakılır. Bu boya teknesinin içerisine keçe yerleştirilir (Bu keçenin görevi baskı kalıplarına boyanın homojen dağılımını sağlamaktadır). Daha sonra hazırlanan boya, boya teknesinin içerisine belli bir miktarda boşaltılır. Usta, baskıya hazır olan beze sanatını icra etmeye başlar. Baskı yaparken kalıpları boyaya fazla bandırmamaya özen gösterilmesi gerekmektedir. Çünkü, baskı sırasında boya

fazla olduğundan dağılır ve desen bozuk çıkabilir.

Baskısı tamamlanan kumaş, 30°lik oda sıcaklığına sahip olan bir yerde iplere asılır ve kurumaya bırakılır. Baskısı yapılan parçalar en az 3 gün süreyle bekletilir. Ani kurutma, bezin boyalı yerlerinin çürümesine sebep olur. Bekleme süresi kısa olursa, boya renk dönüşümünü tamamlamadığından hatalı baskı ortaya çıkar. Uzun süre yıkanmadan bekletilen baskılarda da kimyasal etkilerden dolayı yırtılmalar meydana gelmektedir. Bekletilen bezlerin birbirine değmemesi renk ve oksidasyon açısından önemlidir.

3 gün bekletilen baskılı bezler soğuk su dolu bir kaba daldırılır ve 10-15 dakika sonra suda sıkılarak alınır. Bu 10-15 dakika, boyanın renk dönüşümü ve sabitleşmesi açısından yeterlidir.

Baskı yapılan bezler, genellikle sofrta örtüsü, sedir örtüsü, bohça, peçete, nazarlık, yer minderi, elbise, baş örtüsü, yatak örtüsü, geyme (erkek gömleği), keklik alacası, maşratlar (yükük örtüsü), çarşaf olarak kullanılıyormuş. Fakat bugün bunların çoğu kullanılmamaktadır.

III. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Geleneksel el sanatlarımızın bir kolu olan Çit Baskıcılığı bugün artık bitme noktasındadır. Kültür köprümüzün ayaklarından biri olan bu sanatın son ustalarının desteklenmesi kanaatindeyiz. Ustalarla yaptığımız görüşmelerde bu desteği beklediklerini gördük. Eskiden üretilenlerin bugün üretimlerine ihtiyaç olmasa da, bugün işlerliği olan şeylerin tespitin yapılıp onlar üzerinde Çit Sanatı'nın devam ettirmesi ve her evde bize ait bu sanatın birkaç ürününün bulunması taraftarıyız.

Bu Çit sanatçıların desteklemek; Köy İşleri Bakanlığı'na bağlı El Sanatları bölümüne, Kültür Müdürlüklerine, Halk Eğitim Müdürlüklerine, Ticaret ve Sanayi Odasına ve El sanatlarına gönül veren sivil toplum örgütlerine kalıyor.

KAYNAKÇA

- (1) Prof. Dr. Neriman GÖRGÜNAY, As.M. Muhtar KUTLU, Türkiye'miz y 13, s. 37, 11.2.1982.
- (2) Sürür, 1980-1
- (3) ÖGEL, 1978, TOYGAR 1975-9

ARTIK BİR HAYAL OLDU

Dr. Galip UZUNCA

Ömür denen şu zaman bir sel gibi akıyor

Gidince şen baharım bu gam beni yakıyor

Seviyor sandıklarım hep uzaktan bakıyor

O umut dolu yıllar artık bir hayal oldu.

Aşkıyla sevdasıyla inlese hâlâ bülbül

Hazanın hicranıyla çoktan solmuş nazlı gül

Geçse de aylar yıllar geçmez ki çilesiz gün

O umut dolu yıllar artık bir hayal oldu.

Geçince bahar böyle buruk bir hazan başlar

Mazinin hasretidir gözümde akan yaşlar

Şimdi bir serap oldu yaşanan mutlu aşklar

O umut dolu yıllar artık bir hayal oldu.

ADANA'DAN MERHABA!

Pervin BİLİR

Yoğun bürokratik işlemlerden ve koşturmacalardan sonra Ankara'dan ayrılış gerçeğini ilk olarak, kendimi Adana yolunda bulunca acı, hüznün biraz da umut karışımı bir duyguyla hissettim. Yaşamla ölüm arasındaki çizgi sürüyordu. Ankara'dan ayrılmış olduğum ise bir gerçeklikti artık. Ayrılmış iki ay olmuştu.

Yaşadıklarımızın içindeki pozitif duygu, davranış ve düşünceleri geleceğe aktarmak bizim elinizde belki, ancak her zaman, yaşam bilincimizin derin gözleriyle bakma durumumuz olmayabilir. İşte o zaman bilin ki negatif olaylar devrededir. Yeni başlangıçlar, bizim korktuğumuz kadar ne yeni ne de yabancıdır aslında. Herşeye yeniden başlayabiliriz. Bu yenilerin içinde mutlaka önceki deneyim ve tecrübelerimizin motifleriyle karşılaşabiliriz. Ölüm de, yeni bir başlangıç belki, ancak önceki deneyim ve tecrübelerle rastlamak ise olanak dışı kanımca.

Yaşamımda her an gerçekleştirmek istediğim bir takım projelerim olmuştur hep tüm karamsarlığıma rağmen. Bazı projelerimi ise hep ertelemiştim. Ama şimdi o ertelenen zamanın içindeydim. Şimdiye dek neler olup bitmemişti ki, Madalyon'a benzettiğim yaşamın ikinci yüzüyle de tanıştım artık. Hep yanımda olacaktıysa da davrandığım canım annemi kaybettim, toplumsal bilincimle yer aldığım sosyal ve siyasal olaylardan uzak kalma, hep sevecektim duyusuyla sevgili'den ayrılış, yaşanan dostlukların zaman ve mekan değişikliği ile sürdürülemediği, ölümden dönen aile bireylerinin kaza sonucu çıktıkları ve duyduğum garip duygular hep bunlar ikinci yüz de tanıştıktımdı. Tüm bu olanlar karşısında iç dünyanın dış dünyayla uyumunu sağlayabilmek epey çabayı gerektirdi. Yaşam koşullarımı değiştirmek istemişim, hatta bu şehirden gidersem, itilircesine üstüme düşen bu yaşamda yükümün hafifleyeceği kanısındaydım. Oysa her yeni yaşam da hayal kırıklıkları, üzüntüler ve sıkıntılar zinciri bir yerde vardı.

Ankara'dan Adana'ya geliş kararında hem bir bitiş hem bir başlangıç vardı. Bu ikisi arasında bir geçiş süreci de olacaktı elbet. Adana başlangıç durağında iki can insan vardı, bir de kızları. Engin, Hülya ve Gizem. Onları çok seviyorum. Geçmişin deneyimlerini değerlendirmek gelecekte neyi ne zaman, nasıl yaşayacağımı, nasıl mutlu olabileceğimi kendime anlatabilmek, yeni bir iş yeni bir çevre ile başlamak isteği, yüreğime bir yük olmuştu, kurtulmalıydım ve şimdi Adana'dayım.

Adana imajı; Elazığ'da çocukluğumu geçirdiğim mahalleye dayanmakta ve bazı at yarışları ile kaba saba siyah şalvarlı insanları çağırıştırmaktaydı. Oysa burada yaşadığım her geçen gün, bu imaj sarsılarak yerini yeni ve güzel görüntülere bırakıyordu.

İnsanların, özellikle Üniversite öğrencilerinin son moda giysilerle dolaşmaları, gece geç saatlere dek şehirde canlılık yaşanması, Çukurova Senfoni Orkestrasının kurulmuş olması, Çukurova Üniversitesi'nin doğal güzelliklerle dolu kampüsü, deniz koku ve duygusunu aldığım Seyhan nehrinin, akşam gökyüzü renkleriyle dans edişi, hepsi hepsi beni çok şaşırtıyor. Sabahın alacakaranlığında sokaklarda ekmek için bekleyen insanları henüz görmedim. Ama yaşamakta olduğumuz maddi ve manevi kapının sonucu olsa gerek, genç ve güzel Türk kızlarının İncirlik üssünde sıradan vasıfsız amerikan askerlerini amaç yaparak onlarla evlenmelerine tanık oldum. Zaten tüm topluma duyduğumuz, sürekli olarak birşeylerin elden gideceğinden, yiteceğinden ve bir felaketin gelip çatacağından korkusu, yani kendi ve çocuk çocuğunun geleceğinden endişe duymak, burada da tüm çarpıcılığı ile vardı. Üniversite'de memurundan, hizmetlisine ve öğretim görevlisine dek herkes birşeyler satmak pazarlamak üzere odalarına sergiler yaymaktaydı. Çorap, eldiven, kazak, bal, kaset satmak bunlar arasındaydı. Bilimle uğraşmayı ise; bunlardan arta zaman kalırsa işte oraya yerleştirebiliriz. Türkiye'nin sayılı üniversitelerinden olan Çukurova Üniversitesi yerleşim, tesis ve bina olarak yeterli olmasına karşın durum böyleydi. Düşünüyorum da Türkiye'nin birçok yerine tesissiz, binasız ve malzemesiz, öğretim görevlisi bile olmadan açılan üniversitelerin hali nasıl olurdu. Sonuçta geleceğimiz herşeyiyle endişe verici.

Ama herşeye rağmen doğanın güzellikleri bizi rahatlatıyor. Ankara'da sonbahar bile geride kalırken, Adana'da güneş parlak ışıkları sıcaklığı ile saltanatını sürdürüyor. Seyhan nehrinin üzerinde bulutlar mor, turuncu renkleriyle akşama merhaba diyor. Maddi gerçeklik insana ne denli mutsuzluk verici olsa bile, çalışma ve her türden etkin çaba yaşamın anlamını oluşturuyor. Çok kişinin yaşamı ekonomik, siyasi nedenlerle kendi yaşamı olamıyor, insan kendine yabancılaşmış bir dünyada yaşıyor. Bu yaşamı anlamlı yapmanın yollarından biri de yaratıcılığımızı kullanabilmemiz. Annelerimiz, babalarımız, teyzelerimizin yaptıkları gibi Ağın'ın eski koşullarında, o düşünsel güzelliklerini dantellerinde, örtülerinde diktikleri giysilerde ve ördüklerinde, yaptıkları evlerde, oluşturdukları bağ ve bahçelerde ne güzel yansıtmışlar. Bir yaşam boyu işlenen örtüler hatta görmez gözlerle örülen danteller, yapılan evler yapıldıkları şartları bilmeyen insanların elinde. Tüm bunlarla ölümle yaşam arasındaki çizgi hâlâ sürüyor. Tuhaf ama Adana'da hızla Ağın kokusu duyuyorum. Yitip giden ile yeni başlangıçların garip bir ilişkisi olsa gerek. Adana'dan tüm dostlara, Ağınlılar'a merhaba.

GİTTİĞİNDE...

Savaş BEYDEMİR

yılğın bir yaz gecesinde
baktığınca mı düşündü
düşündüğünce mi baktı
belirsizdi bu ama
sokaktaydı genç adam
dünyaya kaydı usu
ve evrene
evrendeki yıldızlara takıldı kaldı
daha ötesi olmadan
düşündükçe düşledikçe
güzeldi her şey
aynı genç adam
aynı yerde olduğunu
aynı odanın
aynı köşesinde bulunduğunu
anladığında dünya
daha bilmemkaç metre bölü saniye hızla
ve daha kaç zaman
devindi durdu
bir an yetişmek istercesine
deli devingene
kalktı ve kaldı öylesine
sıcak bunaltgan
sıcak dahalaştıran
sıcak nedendi
ve o denli özlem uyandırtan
anımsatan ve
yalnızlığın çaresizliğine
vardıranda
sıcaklardandır yine
dedi kendinden gayrısının
duymadığı
ve duyamayacağı bir sesle
sıcaklardandır
evrenin
dünyanın

kentin
sokağın bir köşesinde
odasındaydı adam
hâlâ genç mi bilinmez
sıcak bir gecenin
en sıcak bir saatinde
yalnızdı
yüreği yorgundu hem de
düşüncelere dalıp
çakılıp kaldı
bir tren gidiyordu
bir tren ki gitmesi gerekendi
odasındaydı adam
trense gidiyordu
odasındaydı adam
trene ray
trene travers olası geldi
türkülerce düşünüp
türkülerce düşledi
türkü gibi yaşadı
bunca zaman
tünellere giriyordu tren
giriyor
çıkıyor
dönüyor
kıvrılıyor
yolalıyordu
bazen yavaşlıyordu
boğuluyordu yokuşlarda
ya da nereye gittiğini bilmezleşerek
afallıyordu zaman zaman
adam trenleydi
her makasta
her istasyonda

1986

GEÇEN ÖMRÜM

Hüsnü AYDOĞMUŞ

Yüce dağlar yol vermez, ardını göz görmüyor,
Kaybolan aşınalar, felekte ses vermiyor.
Aşkın meyhanesine, sevmeyenler girmiyor.
Herşey hülyaya daldı, bilmeyenler gülmüyor.

Yüceler kar, dumanlı, lütfedip gel diyemem,
Hüsnumde ki, mağrurum, dostu boyun eyemem,
Aşınasıyım ama, halimi söyleyemem,
Sürmedim ki safasın, düşmana sır veremem.

Her taraf lâle, gül, bahar gelmiş neyliyorum,
Gönlüm hep çağlar, akan yaşı neyliyorum.
Ne gel derim güzele, olmaz kalbim peyleyem.
Yükseldi bu gururum, kime acı söyleyem.

Aşk sarsınca gövdemi, yıpranan gönül benim,
Gençlik çağlarım küstü, kahrını çeken benim.
Hayal olunca yıllar, safasın süren benim
Şimdi her gün ağlayan, yas tutan gönül benim.

Hayat deli bir rüzgâr, eser, tozar, hep sallar,
İradeye esaret, mecnun gezen insanlar,
Dolar, taşar, inilder cefasın çeken yollar,
Son ümit neyi bekler, çöker gürbüz bedenler.

Yılların kahrı sarsar, takatsız o bedenler
Saç, sakal beyazlaşır, olur herkes erenler,
Sayıklar benim gibi, kalbi aşka verenler,
Maziden bir ses gelmez, ses de vermez gidenler.

HABERLER

- ❖ Hemşehrimiz Nesrin-Av. Hüseyin Muhsin Yavuz'un oğlu Akın ile Neşe Safiye Korkmaz, 1 Kasım 1997 tarihinde Sivas Nikah Salonu'nda yaşamlarını birleştirdiler.
- ❖ Hemşehrimiz Aliuşağı mahallesinden Gülnaz (Özan)-Tacettin Özışık'ın oğlu Başar ile Esin Ayhan, 20 Mayıs 1998 tarihinde Eskrim Kulübü'nde-ANKARA yapılan nikah töreniyle dünya evine girmişlerdir.
- ❖ Hemşehrimiz Huriye-Taner Berikman'ın kızı Berna ile Şerife-Şükrü Gökdemir'in oğlu Mahmut, 14 Haziran 1998 günü saat: 19.30'da ASKİ Sosyal Tesisleri'nde yapılan nikah ve düğün töreniyle mutluluğa ilk adımlarını attılar.
- ❖ Değerli hemşehrimiz Memnune-Vehbi Güzel'in oğlu Andaç ile Nevin Atalay, 28 Haziran 1998 günü saat: 16.00'da Başkent Öğretmenevi Konferans Salonu'nda-ANKARA yapılan nikah töreniyle evliler kervanına katıldılar.
- ❖ Değerli hemşehrimiz Em. Öğretmen M. Ali Bilir'in oğlu Av. Hüseyin Numan Bilir ile Av. Sevil Boz, 30 Ocak 1998 tarihinde İstanbul'da nişanlandılar.

Aileleri kutlar, gençlere yaşam boyu mutluluk dileriz.

- ❖ Rahmetli Makbule-Yusuf Şahin'in oğulları, Ömer, Yaşar, Mehmet Şahin ile Hatice Karadağ ve Songül Koçak'ın abileri, Havva Şahin'in eşi, Fatma, Süer, Samiye Can, Ahmet ve İlhan Şahin'in sevgili babaları Ali Şahin, 28 Şubat 1998 tarihinde Kırıkkale'de yaşamını yitirmiş ve orada toprağa verilmiştir.
- ❖ Rahmetli Zeliha-Ali Baykut'un oğulları, Leyla Baykut'un eşi, Ayla Talay ile Ayfer Karaöz'ün sevgili babaları, değerli eğitimci Osman Baykut, yakalandığı amansız hastalıktan kurtulamayarak 23 Mayıs 1998 tarihinde Ankara'da yaşamını yitirmiştir.
- ❖ Merhum ve merhume Mustafa-Hatice Yavuz'un oğulları, Av. Hüseyin Muhsin Yavuz ile Gülser Yücel'in ağabeyi, Aykut Yavuz ile Hakim Şermin Bölünçür'ün sevgili babaları, Em. Öğretmen Ayşe Yavuz'un eşi, Andirili Em. Öğretmen Av. Hükmü Yavuz, yakalandığı amansız hastalıktan kurtulamayarak 28 Mayıs 1998 tarihinde yaşamını yitirmiş ve ertesi gün Bornova Mezarlığı'nda toprağa verilmiştir.
- ❖ Değerli hemşehrilerimiz Mesut, Hikmet, Muhsin Öztürk ile Mesude Yılmaz'ın anneleri Fatma Öztürk (Muhtar teyze) 27 Mayıs 1998 tarihinde Gemlik'te yaşamını yitirmiş ve orada toprağa verilmiştir.

- ❖ Elazığ Kültür Başkanı değerli hemşehrimiz Mustafa Gül'ün eşi Asude Gül, 4 Haziran 1998 günü yaşamını yitirmiş ve Ankara'da toprağa verilmiştir.

Ölenlere Tanrı'dan rahmet, yakınlarına başsağlığı dileriz.

- ❖ Geleneksel Ağın Gecesi, 26 Nisan 1998 Pazar gecesi Ankara Hekimevi'nde yapıldı. 250'yi aşkın hemşehrimizin katıldığı yemekli toplantıda, İlhami Turan ud'uyla sevilen şarkılardan bir demet sundu. İsmail Beydemir'in klarneti ve Mustafa Kaya'nın davulu ile coşan hemşehrilerimiz Ağın folklorundan çeşitli örnekler sergilediler.
- ❖ Değerli hemşehrimiz Prof. Dr. Zeki Hafızoğulları'nın "Kılıcı Rıza Destanı", Adnan Binyazar'ın "Toplum ve Edebiyat", Dergimiz yazarlarından Veysel Gültaş'ın "Bize Sevi Gerek" ve Dr. Kriton Dinçmen'in "Hiçliğe Övgü" adlı kitapları yayımlanmıştır. Tüm okurlarımıza salık veririz.
- ❖ Değerli hemşehrimiz Hamdi Seyhun TCDD 5. Bölge Müdürlüğü-MALATYA Hareket Müdür Yardımcılığı görevine atanmıştır. Kendisini kutlar, yeni görevinde başarılar dileriz.

Mahalle/Köyü

Dibekli
Aşağı Yabanlı
Öğrendik
Samançay
Bademli
Başpınar Mah.
Müd. Hüs. Ef. Mah.
Öğrendik
Bahadırlar
Pul
Dibekli
Demirçarık
Modanlı
Aşağı Yabanlı
Akpınar Mah.
Balkayası

EVLENMELER:**Mahalle/Köyü**

Müd. Hüs. Ef. Mah.
Bademli
Bahadırlar
Şenpınar Mah.
Pul
Pul
Demirçarık
Saraycık
Beyelması
Beyelması
Müd. Hüs. Ef. Mah.
Dibekli
Şenpınar Mah.
Tataragaşı Mah.
Bademli
Saraycık

ÖLÜMLER:**Mahalle/Köyü**

Demirçarık
Altınayva
Şenpınar Mah.
Balkayası
Samançay
Hacıyusuf Mah.
Başpınar Mah.
Balkayası

DOĞUMLAR:**Adı ve Soyadı**

M. Halil Akarsu
Beyza-Feyza Gencer (ikiz)
Y. Burhan Karadayı
Ayşenur Bademli
Merve Özdem
Balkan Ertuğrul
Aleyna Balcı
Fırat Poyraz
Y. Mücahit Şahin
Berk Bilir
Deniz Aktaş
Yusuf Kaya
Buse Acar
Sıla Özdemir
F. Güney Özdi
Hilal Ergül

Adı ve Soyadı

Biröl Kılınç
Dilek Yıldırım
Ercan Şahin
A. Murat Aydın
Adem Yalçın
Ali Özdemir
Özdem Avcı
Tülay Çevik
Emine Tuncer
Mustafa Erdem
Oktay Tonay
Mustafa Gündoğdu
Mehmet Güler
Ülke Gençosmanoğlu
Hatice Yılmaz
Yaşar Yalçın

Adı ve Soyadı

Ayşe Çelik
Sadettin Gültekin
İ. Halil Erdağı
F. Feride Erdem
M. Saffet Köprülü
Hasan Kaçar
Mustafa Yavuz
Ayşe Erdem

B. Adı

M. Rıza
Hakan
Cafer
İlhan
İsmail
Recai
Nurullah
Mehmet
O. Mete
Fatih
Hüseyin
Selami
Hilmi
Gültekin
O. Cihan
Caner

Adı ve Soyadı

Nalan Kemer
Murat Yıldırım
Zahide Kütük
Z. Esin Çevik
Gonca Açık
Nursel Erdoğan
Necmi Uzuner
Metin Kaya
Suat İlhan
Pınar Beyaz
Nazlı Uygut
Cahide Küçükcarlı
Sibel Özkan
Mehmet Aykut
Ahmet Şimşek
Kadriye Geçen

Doğ. tarihi

1945
1939
1930
1332
1935
1930
1953
1946

Doğ. Yeri

Bağcılar
Fatih
Seyhan
Ağın
Konak
Altındağ
Ağın
Fatih
Malatya
Kadıköy
Fatih
Ş. kamil
Bakırköy
Antalya
Yenimahalle
Fatih

Evl. Yeri

İzmir
İzmir
Çankaya
İzmir
Kozan
Eminönü
Trabzon
Seyhan
Beyoğlu
Keban
Ceyhan
İstanbul
Yenimahalle
Çankaya
Yenimahalle
Ağın

Ölüm Yeri

Malatya
İstanbul
İzmit
İstanbul
İzmir
İstanbul
İzmir
İzmir
Balkayası

Tarihi

23.1.1998
17.2.1998
2.3.1998
2.3.1998
10.3.1998
16.3.1998
10.4.1998
1.4.1998
15.4.1998
15.4.1998
18.4.1998
20.4.1998
30.4.1998
2.5.1998
4.5.1998
4.5.1998

Tarihi

21.3.1998
1.4.1998
3.4.1998
11.4.1998
19.4.1998
26.4.1998
27.4.1998
29.4.1998
3.5.1998
5.5.1998
6.5.1998
7.5.1998
8.5.1998
9.5.1998
15.5.1998
25.5.1998

Tarihi

12.2.1998
14.4.1998
17.4.1998
24.4.1998
26.4.1998
27.4.1998
28.4.1998
16.5.1998

D U Y U R U

Ocak-Şubat 1998 sayılı Dergimizde, Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği olarak Ankara'da bir bina/daire alımı için bir kampanya başlattığımızı duyurmuş ve hemşehrilerimizin bu işin gerçekleşmesi için taahhüt ettikleri yardım miktarlarını yayımlamıştık.

Önce bir daire alımı ve daha sonra da Ağın Vakfı'nın kurulmasını amaçlayan bu girişimde ortak amaçlar özetle şu noktalarda odaklanmıştı:

- * Aramızdaki duygu bağlarının, hemşehrilik ilişkilerinin güçlendirilmesi,
- * Hemşehrilerin bir araya getirilerek; demli çaylarını içerken sohbet edebilecekleri, haftanın belli günlerinde ayrıntılı çorbalarını, içli köfte, çiğ köfte, katmer vb. yiyecekleri, yörelerinden gelen dostlarıyla sohbet edebilecekleri, gazete ve kitaplarını okuyabilecekleri bir ortamın kazandırılması,
- * Eşlerimizin yiyeceklerini beraberlerinde getirip günlerini yapabilecekleri, kermesler düzenleyebilecekleri bir mekanın sağlanması.

Kampanyaya şu ana kadar katkıda bulunanlar:

Adı ve Soyad	Milyon TL.
Tanyol Gencosman	150
Ruhi Taşkın	100
Mehmet Yılmaz	100
Ahmet Çetin	100
Selami Taşbaşı	100
Necmi Atalay	100
Ahmet Deviren	100
Ahmet Demirkol	50
Erol Korkmaz	50
Yaşar Özel	30
Mete Özcan	30
Dr. Vâkîf Özkul	25
Prof. Zafer Gençaydın	25
Taner Berikman	25
Cavit Alpaslan	25
Altan İter	25
Asım Seyhun	25
A. Metin Tözün	25
İhsan Öztürk	25
İlhami Öztürk	25
Mehmet Deviren	25
M. Salim Özer	25
Dündar Uyanık	20
Mehmet Ergönül	20
Orhan Çataltaş	20
Bahri Karataş	20

Adı ve Soyad	Milyon TL.
Soner Bilgin	20
Lütfi Uzunoğlu	20
Hikmet Öztürk	20
Nihat İspir	20
Saadet Turan	20
Ömer Gençosmanoğlu	20
Oktay Gençosmanoğlu	20
* Mevlüt Öksüzöğlu (10)	25
* Mehmet Uğur (10)	25
* İsmail Ercan (10)	20
* Hüseyin Yılmaz (10)	20
* Gündüz Turan (10)	20
Gültekin Yandımata	10
Şükriye Duna	5

1.470

Faiz : 255

Toplam: 1.725

Not: Mevcut rakam tekrar 93 gün vadeli olarak bankaya yatırılmış olup, vadesi 7 Ağustos 1998 tarihinde dolacaktır.

* Taahhüt ettikleri miktarı henüz tamamlamamışlardır.

Daha önce ödeme taahhüdünde bulunan ve isimleri yayımlanan hemşehrilerimiz ile Ankara dışında bulunan tüm hemşehrilerimizin bu girişimimize destek vermesini bekliyoruz.